8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 200 lir
Leto XXXIV. Št. 164 (10.076)
TRST, četrtek, 13. julija 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

DANES SVEČANO ZASEDANJE CK PSI

Poudarjena dinamična vloga socialistov v vladni večini

Lombardi ogorčeno zavrača namigovanja, da hoče PSI obnovo leve sredine: «V takem primeru bi jo zabelili z razkolom»

RIM — Republikanci so jim napovedali vojno, demokrščansko tajništvo se boji, da bodo zasejali razdor v vladno večino in da bodo zrušili obstoječa ravnotežja, s komunisti so odnosi hladni že dalj časa. «Nova PSI» je od turinskega kongresa dalje vzbujala polemiko za polemiko in si tako zaslužila nasprotovanje pomembnih političnih struj.

In vendar bo Bettino Craxi danes na slavnostni seji CK PSI stopil na tribuno kot zmagovalec, saj bo pozdravil uspeh socialistov, da so prvič po vojni izvolili svojega kandidata na Kvirinal. Craxi bo danes poudaril, da je izvolitev Pertinija «zadnja izmed mnogih zmag PSI», čeprav ni to edina. Socialisti so se v medsebojnih odnosih pomirili, bolj strnjeni so kot še nikoli prej, odnosi z evropsko socialno demokracijo so obnovljeni, bojazen, da bi se KPI in KD dogovarjali preko njihovih hrbtov pa je že mimo. Edino kar manjka socialistom, je daljnosežnejša strategija, ki naj da jasne perspektive sicer nediscipliniranemu in zmedenemu članstvu in pokaže javnosti, kaj pravzaprav namerava PSI s svojo dinamično prisotnostjo v vladni večini.

Socialistična vodilna skupina ne skriva želje, da bi Zaccagninijeva zvezda v KD zašla. Zaccagnini in njegovi sodelavci, meni Craxi, v bistvu hromijo politično dinamiko, ker so jo omejili zgolj na chranjevanje nesprejemljivih odnosov med demokristjani in komunisti. Očitno računajo, da so nekatere spremembe že na prihodnji seji vsedržavnega sveta KD, zato tudi povsod pojasnjujejo, kateri so «dobri» in kateri «nezaželeni» demokrščanski zavezniki. Dobri so Andreotti, Bisaglia, Granelli in Donat Cattin, nezaželeni pa Bodrato, Galloni, De Mita (torej Zaccagninijeva «železna garda»).

Zaradi teh manevrov pa padajo na račun socialistov najhujše obtožbe z vseh strani. Predvsem jih dolžijo, da skušajo destabilizirati sedanja politična ravnotežja in da je njihov končni cilj razbiti vlado ter doseči oblikovanje nove levosredinske koalicije. To je predvsem misel zakletega nasprotnika Craxijeve skupine, Uga La Malfe. Zaccagninijevi sodelavci pa tudi ne skrivajo sumničenja na račun Craxijevih namenov.

Ta sumničenja pa razburjajo Craxija, ki zaenkrat demokristjanom ne odgovarja, zato pa je tembolj oster z La Malfo, katerega je povabil, naj preden izreče svoje «papeške kritike« vsaj prebere akte turinskega kongresa PSI. Nato pa priliva še kanček strupa, ko ga spominja, da je prav on, La Malfa, bil eden izmed «velikih volivcev» Giovannija Leoneja pred skoraj sedmimi leti. Vlada je trenutno «nenadomestljiva», kar pa ne pomeni, da jo socialisti ne smejo «pehati in, če potrebno, tudi brcati», pojasnjujejo Craxijevi sodelavci.

Zaradi namigovanj, da hoče Craxi obnoviti levosredinska ravnotežja, se razburja tudi Riccardo Lombardi, ki pa daje svoji polemiki tudi ton opozorila: «Nova vlada KD-PSI bi bila pravi samomor PSI, ki bi ga zabelili z razkolom stranke.» Kdor hoče razumeti, naj razume. Lombardi je tudi mnenja, da se La Malfi «blede», ker «ni prebavil izvolitve Pertinija, kakor tudi del KD».

Komunisti zaenkrat ne sodelujejo v polemiki. Berlinguer je med predsedniškimi volitvami jasno pokazal, da hoče ohraniti enotnost na levici in dobre odnose s PSI. Je pa tudi res, da so v Ulici Botteghe Oscure živčno reagirali vsakokrat, ko je PSI zbadala komuniste, kar se zelo pogostoma dogaja.

Komunisti so tudi prepričani, da skuša Craxi ohraniti pozornost javnosti vsaj do evropskih parlamentarnih volitev. Dotlej pa niti ne misli na vladno krizo, saj bi v takem primeru izgubil vse prednosti, ki mu jih nudi možnost manevriranja znotraj utrjenega in ustaljenega ravnotežja.

MINO FUCCILLO

Obnovljena dejavnost vlade in parlamenta

RIM — Po dveh tednih prekinitve zaradi volitev predsednika republike bosta vlada in parlament obnovila svoje redno delo. Vlada se sestane v petek, ko bo razpravljala predvsem o dveh ukrepih. Prvi naj bi predstavljal razplet krize, ki je nastala na «tržišču nogometašev» zaradi posegov milanskega sodstva. Novi ukrep naj bi bolje definiral odnose med poklicnimi športniki in športnimi zvezami oziroma možnosti njihovega zaposlovanja.

Drugi ukrep pa zadeva kazenske postopke proti davčnim utajevalcem in predvsem proti utajevalcem IVA.

Poslanska zbornica pa bo na današnji seji razpravljala in ratificirala majske vladne sklepe o zvišanju cene kolkovanega papirja in registrskega davka. V petek bo zbornica zaključila s poročili referentov razpravo o zakonu, ki ureja pravično stanarino. V torek bodo začeli poslanci glasovati o posameznih členih in upajo, da jim bo uspelo do 21. julija odobriti ves zakon, ki ga bo moral nato do konca meseca potrditi še senat.

Načelniki skupin vladne večine so se namreč obvezali, da bodo zakon odobrili še pred poletnimi počitnicami, vendar je izvajanje dogovora odvisno tudi od zadržanja demonacionalov, ki so napovedali obstrukcijo in predložili 600 popravkov, o katerih bo potrebno glasovanje.

Če demonacionali ne bodo zaostrili obstrukcije je možnost odobritve zakona v pravem času velika, sicer pa bo vlada verjetno prisiljena sprožiti vprašanje zaupnice.

TRAGIČNI OBRAČUN SE IZ URE V URO VEČA

Kar 200 mrtvih in 600 ranjenih turistov pri eksploziji avtocisterne v Španiji

Oblasti skušajo utišati kritike na račun zapoznele reševalne akcije in prenatrpanosti v tragičnem kampingu

Prizorišče tragedije v kampingu «Los Alfaques» po eksploziji in požaru avtocisterne s tekočim plinom: porušena zgradba in uničeni avtomobili (Telefoto ANSA-EFE)

SAN CARLOS DE LA RAPITA (Španija) — Število žrtev strahovite nesreče v španskem kampingu pri San Carlosu de la Rapita se veča iz ure v uro. Po ocenah Guardie civil in španskega rdečega križa je mrtvih že dvesto. Še vedno pa je precejšnja zmeda v točnem številu ranjencev, saj so prve agencijske vesti poročale o 200 ranjenih, včeraj pa se je število neuradno povzpelo na 600. Španske agencije pa še vedno trdijo, da je ranjencev od 100 do 200, verjetno hočejo prikriti strahotne številke, ki pomenijo hud udarec španskemu turizmu na višku sezone. Morda se bo komu vse zdelo preveč cinično, a nemogoče je opisati groze tistih usodnih trenutkov, ko je avtocisterna eksplodirala v sredini prenatrpanega kampinga; raje navajamo morebitne krivde, pomanjkljivosti reševalne akcije, kakor pretresljive izpovedi preživelih, ki so v ognjenem peklu preživeli najbolj strahotne trenutke svojega življenja.

Mali avtokamp «Los Alfaques» se nahaja v neposredni bližini obalne ceste Barcelona - Valencia, loči ga le nizek zidek, ki ne predstavlja nobene obrambe, če kako tovorno vozilo zanese s ceste. V Alcanaru, ki je sedež občine, v kateri se nahaja nesrečni kamping, so se sestali predstavniki vseh političnih strank, ki protestirajo zaradi neupoštevanja njihovih predlogov, da bi ves tovorni promet preusmerili na bližnjo avtocesto. Že samo dejstvo, da sta se na tem območju v zadnjih dvanajstih mesecih prevrnili dve avtocisterni, ena celo 200 metrov od «Los Alfaquesa», dovolj zgovorno priča, da ni bila katastrofa le naključje. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da je zmogljivost kampinga 300 oseb, vanj pa naj bi natrpali od 800 do 900 oseb. Prav tako grejo precejšnje kritike na račun reševalne akcije. Prvi rešilci naj bi prispeli kar 2 uri po nesreči, tako da so morali redki preživeli ustavljati osebne avtomobile, ki so ranjence odpeljali v bolnišnice. Pomoč je torej stekla prepozno in je le podaljšala grozovite muke opečenih turistov, ki so jih pod nestrokovnim nadzorstvom prepeljali v bolnišnice. Kasneje so se Španci res izkazali in sprožili širokopotezno akcijo, da bi rešili življenje številnim ranjencem. Pomoč pa je prispela tudi iz drugih držav. Iz Bordeauxa sta že istega dne odpotovali reševalni ekipi z zdravniki in zdravstvenim materialom, iz Pariza so poslali letalo, iz Zahodne Nemčije pa dve letali in zdravnike. Prvi ranjenci so včeraj že prispeli v Stuttgart, glasnik nemškega rdečega križa je tudi potrdil vesti o izrednem številu ranjencev. Za skoraj vse je stanje izredno kritično, saj so mnogi zadobili 90-odstotne opekline in jim današnja znanost omogoča le blažitev bolečin, ne pa življenja. Po mnenju specialistov za opekline, se bodo le redki rešili, lažje bo le z onimi, ki imajo do 80-odstotne opekline, teh pa je po zadnjih vesteh bolj malo.

Na griču Arabal, kjer je malo pokopališče vasice Tortosa, je bilo včeraj zjutraj že 115 rakev, med njimi trideset malih in belih, s posmrtnimi ostanki otrok. Iz ure v uro se veča pretresljivi mimohod svojcev, ki skušajo v zoglenelih ostankih prepoznati svoje drage. Prav tako žalostno je iskanje ranjencev, saj so v številnih bolnišnicah v krogu 200 kilometrov.

Vzrok najhujše tragedije, odkar obstajajo avtokampi, pa bo ostal bržkone nepojasnjen. Šofer avtocisterne, ki je povzročila razdejanje, je kot da bi izginil, kar je ostalo, je le srhljiva zmes kosti in mesa. Tarragonski sodnik je za sedaj izključil možnost trčenja in domneva, da je prišlo do tehnične okvare na vozilu, ali pa do šoferjeve napake.

Medtem so potrdili vesti, da bo v številnih primerih nemogoče ugotoviti identiteto trupel, kakor tudi, da so se številne žrtve v središču eksplozije razblinile v pepel. Imena pogrešanih pa bodo znana, saj so na kraju nesreče našli register kampingskih gostov. Španske oblasti skušajo sedaj na vse načine utišati kritike, ki smo jih tudi mi izrazili v članku. Trdijo, da so že tri ure po katastrofi odpeljali vse ranjence, da je bilo število gostov v kampingu celo manjše, kot to določajo mednarodne norme (17 kvadratnih metrov na osebo), v «Los Alfaquesu» naj bi vsak gost imel 25 kvadratnih metrov. Tarragonski guverner je tudi prepovedal vožnjo vseh avtocistern z nevarnimi tovori na obalni cesti pri kampingu «Los Alfaques». Medtem pa je prišlo pri vasici Persuerga v pokrajini Palencia, 200 kilometrov severno od Madrida, do eksplozije tovornjaka, ki je prevažal jeklenke butana in propilena. Šoferjeva prisebnost je preprečila tragedijo. Ko je opazil požar, je takoj ustavil tovornjak in opozoril avtomobiliste, ki so se takoj oddaljili. Eksplozija je tako povzročila samo materialno škodo. (voc)

KAIRO — Včeraj je prispela v Egipt vojaška delegacija LR Kitajske, ki so jo sprejeli visoki funkcionarji egiptovskega vojnega ministrstva.

PERTINI SPREJEL MINISTRA BONIFACIA

Danes srečanje strank o proglasitvi amnestije

Predsednik republike bo popoldne predsedoval zasedanju višjega sodnega sveta

RIM — Predsednik republike Sandro Pertini bo danes popoldne predsedoval plenarnemu zasedanju višjega sodnega sveta, se pravi samoupravnega organa italijanskega sodstva, kateremu predseduje na osnovi člena 87 ustave. Pertinija bo na prvi seji nagovoril podpredsednik dr. Bachelet, nakar bo višji sodni svet imenoval novega člana kasacijskega sodišča in opravil druge formalnosti. Seje se bo udeležil tudi pravosodni minister Bonifacio.

S tem prevzema Pertini pomembno funkcijo, ki mu pritiče po ustavi. Doslej so predsedniki republike prepuščali podpredsedniku višjega sodnega sveta vodstvo tega organa in se niso vmešavali v njegovo delo, česar pa ustava ne predvideva. Zanimivo bo, torej, videti, če bo Pertini spoštoval ustaljeno prakso ali pa bo sam prevzel funkcijo, ki mu po ustavi pripada.

Predsednik republike se vsekakor te dni ukvarja tudi z drugim vprašanjem in sicer možnostjo proglasitve amnestije. O tem se je včeraj dalj časa pogovarjal s pravosodnim ministrom Bonifaciom, ki ga je sprejel na Kvirinalu. Bonifacio se bo namreč danes dopoldne srečal s predstavniki petih strank vladne večine, da bi preverili aktualnost sheme amnestije, ki jo je vlada pripravila že pred dvema mesecema. V tej shemi je predvideno, da bi predsednik republike razglasil amnestijo (se pravi zbrisanje kazni) za vse prekrške, ki jih kaznujejo z največ tremi leti ječe. Ostalim kaznjencem pa bi kazen znižali za leto ali dve. Pri vsem tem pa naj bi amnestija ne veljala za zločine, ki so vzbudili ogorčenje javnosti.

S tem v zvezi je demokristjan Pontello, ki bo kot izvedenec KD sodeloval na današnjem sestanku, poudaril, da je cilj amnestije vrniti družbi «majhne zločince», ki jih je mogoče ponovno vključiti v družbo.

Računajo vsekakor, da bo zaradi amnestije izpuščenih na svobodo od 3 do 6 ali celo 8 tisoč jetnikov.

Pertini je tudi včeraj sprejel več osebnosti. Na daljši pogovor je sprejel rimskega kardinala Polettija ter švicarskega zunanjega ministra Auberta. (st.s.)

Velika napetost v baskovskih provincah

SAN SEBASTIAN — Basovsko mesto San Sebastian je praktično odrezano od ostale Španije: na vseh cestah in celo na železniški progi ter v predmestju so visoke barikade, ki onemogočajo vsakršen promet. Tudi včeraj so mestne ulice preplavili demonstranti, ki so vzklikali baskovski separatistični organizaciji ETA, vendar ni prišlo do tako hudih spopadov kot v prejšnjih dneh.

V nočnih urah pa so neznanci izvedli hud atentat na železniško progo, ki povezuje San Sebastian z Irunom ob francoski meji. Okrog deset kilogramov dinamita je razneslo del proge, tako da je bil promet s Francijo prekinjen. Promet s Francijo pa je bil včeraj prekinjen tudi zaradi splošne stavke, ki so jo oklicali v baskovskih provincah, kjer je položaj po sobotnih spopadih med policijo in baskovskimi demonstranti v Pamploni povsod izredno napet. Levičarske stranke zahtevajo odstop notranjega ministra Martina Villa, ki naj bi bil odgovoren za pokol, ki ga je zakrivila policija pri izvajanju zakona proti terorizmu.

V Genovi vsedržavni praznik «Unità»

GENOVA — V tem mestu bo v prvi polovici septembra vsedržavni praznik komunističnega glasila «Unità». Organizatorji so letos poskrbeli za posebno bogat program, ki predvideva vrsto aktualnih kulturnih in umetniških pobud. Med festivalom bodo uradno predstavili knjigo «Praga '68», ki jo je napisal Jiri Hajek, med kulturnimi pobudami pa bi omenili tudi zelo zanimiv ciklus gledaliških predstav posvečenih Brechtu.

SPLOŠNA GRAJA NAPREDNIH GIBANJ

KPI o procesih v Sovjetski zvezi: Socializem in svoboda sta nedeljiva

Carterjeva poslanica Brežnjevu - Brzojavka CGIL sovjetskim sindikatom

MOSKVA — Sodne razprave proti Ščaranskemu, Ginzburgu, Filatovu in Piatkusu se nadaljujejo brez bistvenih novosti. Procesi potekajo za zaprtimi vrati na osnovi uradnega izgovora, da se na teh obravnavajo «državne tajnosti». Izgovor pa je očitno iz trte izvit, kajti če so Ščaranski in drugi zares posredovali te «državne tajnosti» ameriški vohunski službi, tedaj te informacije (vsaj za ZDA in za CIA) niso več «tajne». Če pa so informacije, o katerih se govori na moskovskem in drugih procesih zares tajne, tedaj pomeni, da obtoženci niso bili pravi vohuni in torej velja prepričanje, da jim sodijo zato, ker so se javno izražali za spoštovanje helsinške listine in so propagirali svoje zamisli o sovjetski družbenopolitični ureditvi.

Vsekakor so na procesu proti Ščaranskemu v popoldanskih urah zaključili zaslišavanje obremenilnih prič, ki naj bi dokazale, da je obtoženec bil vohun CIA. Zato so popoldne odprli sodno dvorano javnosti. V resnici pa so v dvorani našli mesto samo «družiniki» (člani prostovoljne milice) ter po en družinski član obtoženca. Enako v Kalugi, kjer sodijo Ginzburgu. Iz tega je mogoče tudi sklepati, da so se sovjetske oblasti skušale zagovarjati pred splošnim očitkom, da so procesi tajni in torej je mogoče o njih sumiti vse, tudi najhujše.

Procesa proti Ščaranskemu in Ginzburgu se bližata koncu. V Kalugi je javni tožilec zahteval za Ginzburga, ki je hudo bolan, osem let ječe in tri leta prisilnega bivališča. Na moskovskem procesu proti Ščaranskemu pa se zdi, da bo razsodba izrečena v najkrajšem času. Glasnik sodišča je namreč dejal časnikarjem, da je «njegova vohunska dejavnost bila nedvomno dokazana».

V svetovni javnosti se množijo pobude, da bi sovjetske oblasti prepričali o neumestnosti procesov ali da bi vsaj dosegli lažje obtožbe. Tako je ameriški zunanji minister Cyrus Vance odpotoval v Ženevo, kjer se bo srečal s sovjetskim kolegom Gromikom. Izročel mu bo Carterjevo poslanico za Brežnjeva. V krogih «State Departementa» trdijo, da je poslanica zelo ostra in da opozarja Brežnjeva na vse možne posledice, predvsem na področju gospodarskih odnosov med ZDA in SZ.

Protesti in pobude do sovjetskih oblasti se množijo tudi v Italiji, kjer je odločna Pertinijeva brzojavka Brežnjevu naletela na splošno odobravanje. Po komentarju, ki ga je objavila «l'Unità» pred dnevi, je tokrat uradno poseglo osrednje tajništvo KPI z izjavo, v kateri je poudarjeno, da KPI izraža «globoko zaskrbljenost» in «grajo» za politične procese v SZ proti drugače mislečim.

«Mi ne poznamo idej obtožencev, vendar poudarjamo, da idej ni mogoče zatirati s sodnimi postopki. Tudi ne poznamo dejstev in podrobnosti obtožnice, ker potekajo procesi za zaprtimi vrati, brez možnosti javnega nadzorstva. Skratka procesi potekajo v vzdušju nezajamčenih pravic do korektnosti».

Od tod sum KPI, da se v SZ skuša «soditi idejam in mnenjem, s katerimi je možno soočanje in tudi polemika, a so vsekakor zakonite v demokratičnem sistemu».

«Svoboda in demokracija» sta nezdružljiva pojma socializma, kakršnega pojmuje KPI, saj je socializem «najvišja stopnja svobode v medčloveških odnosov in v odnosih med državljani in oblastjo». Vsaka država ima pravico, poudarja tajništvo KPI, da se brani in zavaruje svojo varnost, vendar «mora to storiti ob polnem spoštovanju državljanskih in človeških pravic», to pa še tembolj, če gre za socialistično državo.

Izjava tajništva KPI se zaključuje z načelom: «Ne moremo trpeti, da bi koga obsodili zaradi tega, kar misli».

Tajništvo CGIL je s podpisom Luciana Lame poslalo brzojavko sovjetskim sindikatom, v kateri poudarja ogorčenje italijanskih delavcev za to, kar se dogaja. Italijanski delavci menijo namreč, da «socializem mora jamčiti z delom in družbeno pravičnostjo tudi svobodo mišljenja in dostojanstvo državljanov».

Zato Lama poziva sovjetske sindikate, naj nujno posežejo pri sovjetskih oblasteh, da bi na procesih spoštovali vse državljanske pravice.

V Farnesini pa medtem poročajo, da je italijansko zunanje ministrstvo še pred Pertinijevo brzojavko zaprosilo sovjetskega veleposlanika Nikito Rižova, naj se zglasi pri ministru Forlaniju. Res mu je slednji sporočil zaskrbljenost italijanske vlade zaradi procesov proti drugače mislečim. (st.s.)

Policija spet streljala na študente v Nikaragui

MANAGUA — Medtem ko se opozicija pripravlja na 24-urno splošno stavko v znak protesta zaradi smrti petih študentov, ki jih je policija ubila v nedeljo med neko demostracijo, se v raznih središčih v Nikaragui nadaljujejo ostri spopadi, ki so tudi včeraj terjali tri mrtve in večje število ranjenih. Medtem pa so vladne oblasti demantirale vest, da je med včerajšnjimi neredi izgubilo življenje dvajset ljudi.

Novi mavretanski režim ni spremenil zunanje politike

NOUAKCHOTT — Mavretanski pučisti ne bodo spremenili dosedanje zunanje politike zavezništva z Marokom in Francijo. To je bistvo izjav novega mavretanskega predsednika polkovnika Mustafe Oulda Mohameda Saleka. V Rabatu in Parizu so se nekoliko oddahnili, saj je to dokaz zahodnjaške usmerjenosti novega režima v Nouakchottu. Polkovnik Salek je tudi izjavil, da so sklenili državni udar že pred meseci, da bi rešili državo pred popolnim moralnim in gospodarskim polomom. Glede francoske letalske podpore, bo ta ostala bistvene važnosti za Mavretanijo, dokler bo v nevarnosti ozemeljska celovitost Mavretanije. Glede morebitnega sporazuma z borci Polisaria, bo ta sklenjen v dogovoru z marokimi zavezniki. Kljub tem izjavam pa so borci Zahodne Sahare ponudili premirje, da ne bi še poslabšali položaj v državi. Ukinjene so bile ustavne svoboščine, v hišnem priporu so vsi člani bivšega režima, razpuščena je vladna stranka in še vedno je v veljavi policijska ura.

PARIZ — Francosko - alžirski odnosi in položaj v Mavretaniji po ponedeljkovem državnem udaru so bile glavne teme včerajšnjega pogovora na Elizeju med francoskim predsednikom Giscardom d'Estaingom in alžirskim zunanjim ministrom Butefliko.

ZA ODPRAVO ZASTOJA V POGAJANJIH SALT

Peturni razgovor v Ženevi med Vanceom in Gromikom

Ameriški in sovjetski zunanji minister bosta imela danes novo srečanje

ŽENEVA — Skupnih pet ur razgovora med ameriškim državnim sekretarjem Cyrusom Vanceom in sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom v Ženevi ni bilo dovolj, da bi našli rešitev za vrsto problemov, ki zavirajo razvoj pogajanj SALT o omejevanju strateškega oboroževanja, pa tudi nemoten potek odnosov med supersilama. Danes bosta imela šefa ameriške in sovjetske diplomacije še dve srečanji, ki naj bi končno omogočili ženevskim pogajanjem, da se premaknejo s sedanje mrtve točke.

Perspektive v tem pogledu pa niso najboljše. O tem priča na primer že samo ozračje srečanja med ministroma. Kljub prisotnosti televizijskih kamer se Vance in Gromiko niti najmanj nista potrudila, da bi vsaj navzven pokazala neko toplino. Pogovori so nato potekali za zaprtimi vrati ob navzočnosti osmih vojaških izvedencev za vsako stran. O vsebini pogovorov je le malo vesti. Vance je menda ponovil predlog, da bi v sporazum vključil postavko, na osnovi katere bi ZDA lahko ustvarile premična skladišča za svoje rakete z jedrsko konico, to pa zaradi tega, da bi se lahko branili morebitnih sovjetskih napadov. Kaže tudi, da sovjetska stran ni dala dokončnega odgovora na ta predlog.

Kot rečeno, sta se Vance in Gromiko danes spet sestala. Pogovorov naj bi tokrat ne omejevali samo na pogajanja SALT, pač pa razširili na druge kočljive mednarodne probleme, v prvi vrsti na položaj na Bližnjem vzhodu. Za sedaj še ni znano, ali bo Vance sprožil tudi vprašanje procesov, ki se v teku v Moskvi in Kalugi proti sovjetskim disidentom. (tm)

Vzhodnonemški protest zaradi Carterjevega obiska v zahodnem Berlinu

BONN — Vzhodnonemške oblasti so formalno protestirale pri bonski vladi zaradi nameravanega obiska ameriškega predsednika Carterja v zahodnem Berlinu. Šef Bele hiše se bo ustavil v mestu štiri ure skupaj s svojim gostiteljem, zveznim kancelerjem Schmidtom. V vzhodnonemški protestni noti je rečeno, da je obisk ameriškega predsednika v nasprotju z vsebino štiristranskega sporazuma o bivši nemški prestolnici.

Glasnik bonske vlade je zavrnil protestno noto, češ da so obiski tujih državnikov v zahodnem delu Berlina nekaj že tradicionalnega. Glasnik je kot primer navedel nedavni prihod britanske kraljice Elizabete. Res pa je tudi, da so vzhodnonemške oblasti ob vsakem takem obisku uradno protestirale.

PARIZ — Pariško sodišče za državno varnost je včeraj obsodilo na osem let zapora zaradi vohunstva Georgesa Beaufilsa, bivšega visokega častnika francoske vojske, komunista in heroja odporništva. Obtožili so ga, da je od 1964 do 1972. leta dajal dvema sovjetskima agentoma informacije, ki bi utegnile škoditi francoski varnosti.

Predsednik republike je včeraj sprejel na Kvirinalu švicarskega zunanjega ministra Pierra Auberta (desno). Srečanja se je udeležil tudi zunanji minister Forlani (na sredi) (Telefoto ANSA)

Enajst bombnih atentatov v enem dnevu v Padovi

Odgovornost si lastijo «organizirani komunistični proletarci» in «delavska organizacija za komunizem»

PADOVA — Enajst bombnih atentatov v eni noči (od tega deset izvršenih v dvajsetih minutah) priča o nevarnem stopnjevanju napetosti v Padovi, ki je od nekdaj središče prevratniškega rovarjenja v severovzhodnih italijanskih deželah. Odgovornost za atentate si lastijo «organizirani komunistični proletarci» in «delavska organizacija za komunizem».

Glavna tarča bombnih napadov, ki so jih teroristi izvedli med 0.55 in 1.15, so bile karabinjerske vojašnice v mestu samem ter postaje v okolici in avtomobili policistov. Škoda je v vseh primerih majhna ali neznatna, vendar že samo dejstvo, da so jih lahko izvedli v tako kratkem času priča o znatni organiziranosti terorističnih skupin. Dejstvo, da so v nekaterih primerih zgrešile cilj, ali da so bombe delno odpovedale je najbrž le majhna tolažba, dokaz, da se v terorističnem stroju nekaj še zatika. Upati je, da bo policija napela vse sile in onesposobila organizacijo preden bo dosegla višjo stopnjo popolnosti, ki bi lahko pomenila nevaren kakovostni skok demokraciji sovražnih sil.

Največjo gmotno škodo je povzročila bomba, ki je eksplodirala na Trgu Castello pred krajevno kaznilnico. Eksplozija je povsem uničila avto, ki je bil last nekega paznika, poškodovala štiri druga vozila in okrušila omet mejnega zidu zapora. Precejšnja je tudi škoda, ki jo je povzročila eksplozija na parkirišču policije in ki je uničila dostavno vozilo ter poškodovala vrsto avtomobilov. Končno gre omeniti še zažigalno steklenico, s katero so včeraj popoldne teroristi uničili avto, last voditelja znanstvenega oddelka padovske kvesture dr. Giannica. (vt)

SINOČI NA POVABILO SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE

Prisrčno tovariško srečanje z jubilantom dr. Jožo Vilfanom

Nagovor predsednika SKGZ Borisa Raceta, zahvalne besede dr. Franeta Škerlja v imenu NŠK in tople, iskrene zahvalne besede slavljenca - Ubrana pesem Sovodenjskega noneta

Sinoči je bila vrsta tudi na nas, tržaških in vseh zamejskih Slovencih v Italiji, da počastimo življenjski jubilej zaslužnega sina tržaškega mesta — kot je dejal predsednik SKGZ Boris Race v svojem nagovoru — tovariša dr. Jože Vilfana. Bila je to priložnost, da smo se v Gregorčičevi dvorani na povabilo SKGZ zbrali tržaški, goriški in beneški prijatelji našega dragega slavljenca in številni naši zamejski družbeni delavci, da mu bolj kot z besedo z našo srčno prisotnostjo izrečemo zahvalo za njegovo ljubezen do «svojega rodnega mesta, mesta prvih spominov, prebujanja sredi sveta in ljudi». S Prešernovo Zdravljico, ki jo je zapel Sovodenjski nonet v sozvočju vizije velikega glasnika novih časov in čustev današnjega zamejskega Slovenca, se je začel «naš praznik — je dejal Boris Race v svojem nagovoru — ker moremo seči v roko Tebi, svojemu rojaku, ko si po prisilni zapustitvi svojega rodnega mesta šel po novi poti, po poti delavskega gibanja, da bi uspešneje in sodobneje prispeval k popolni osvoboditvi slovenskega naroda in njegovih delovnih množic, da bi učinkoviteje pripomogel k osvoboditvi Primorske, ki je stokala pod fašističnim škornjem».

«Revolucionarno prepričanje — je dejal Race — da se mora začeti zadnje poglavje življenja tudi za diktaturi, kakršni sta bili fašizem in nacizem, se je začelo uresničevati tudi pri nas takrat, leta 1941. Zadnje poglavje so pri nas začeli oznanjati partizanski streli, tudi na Primorskem. Kdo je bil bolj poklican kot Ti Jože, da bi prav tu, na Primorskem, prevzel važno mesto v vodstvu narodnoosvobodilnega boja? Vsi prebivalci partizanskih krajev severne Primorske so te osebno spoznavali kot oznanjevalca nove svobode. Spoznavali so Te kot pristopnega, mehkega in razumevajočega tovariša, ki pa si hkrati znal prižigati iskro upora v množicah in v posameznikih. Preko partizanskega tiska so Te spoznavali Primorci iz ostalih predelov Primorske, ki so jih Tvoje besede prav tako vnemale za narodnoosvobodilni boj. Vzljubili so Te takrat in te «ljubezni» ni še danes konec, saj si skoraj ne moremo predstavljati količkaj pomembnejše politične ali partizanske manifestacije na Primorskem, ne da bi bil slavnostni govornik Jože Vilfan».

Predsednik SKGZ Boris Race je po kratkem prikazu visokih in odgovornih nalog in funkcij, ki jih je jubilant dr. Jože Vilfan opravljal v povojnih letih, poudaril tudi Vilfanovo današnjo zavzetost in prizadetost za življenje slovenske manjšine v Italiji, za njeno bodočnost in mu na koncu izrekel v imenu SKGZ, njenih članic in tisočev njihovih članov iskrene čestitke k 70-letnici z iskreno željo, da bi njegovo sedemdeseto leto ne pomenilo zaključka njegove ustvarjalnosti, marveč da bi bil v zdravju in osebni sreči še pomemben in ploden član naše širše skupnosti in še naprej spremljevalec življenja naše skupnosti v zamejstvu.

V spomin na to srečanje ob 70. rojstnem dnevu mu je izročil grafiko našega tržaškega slovenskega slikarja Lojzeta Spacala. Dr. Frane Škerlj pa je jubilantu obenem z zahvalo za njegovo sodelovanje z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu izročil prvi iztis zemljevida tržaškega ozemlja s krajevnimi in ledinskimi imeni, ki ga je založila Slovenska matica skupno z Založništvom tržaškega tiska, pripravil pa po zasnovi pokojnega Zorka Jelinčiča odsek za slovenski jezik pri NŠK v Trstu. K temu dragocenemu zemljevidu se bomo še povrnili, ob tej priložnosti naj zapišemo le, da je jubilant sprejel darilo z vidnim zadovoljstvom in pohvalil pobudo NŠK.

Zdaj je bila vrsta na jubilantu. Vsem se je zahvalil za tovariški večer in se takoj navezal na svoj odnos do rodnega Trsta in na njegovo današnjo vlogo. Trst je nastal in se razvil v funkciji svojega zaledja — je poudaril — in to zaledje smo najprej mi, Slovenci, nato Jugoslavija in potem vsa srednja in vzhodna Evropa. Ko bo Trst dokončno spoznal in se zavedel te resnice, bo lahko zahihal s polnimi pljuči. To kar se je zgodilo sedaj — je dodal z očitnim namigom na izid volitev — je prehodno.

Predsednik SKGZ cestita slavljencu

S toplimi besedami se je dr. Vilfan nato spomnil najprej svojega nedavno umrlega tržaškega prijatelja dr. Angela Kukanje, ki ga je označil za značajnega in vztrajnega borca, ki je zavestno hotel vztrajati na teh tleh tudi v času najhujšega fašističnega nasilja, nato pa je nekaj plemenitih in odkritih misli namenil svojemu očetu dr. Josipu.

«Večkrat sva bila v sporu — je dejal — kljub temu, da je razumel, da gredo mladi svoja pota. Javno sem nastopal proti nekaterim njegovim stališčem, toda za to, da sem stopil na pot boja za pravice tržaških Slovencev in tudi za to, kar sem danes v duhovnem smislu, ne bi bil brez njega. Vse to dolgujem njemu». Spominjajoč se le leta 1948 v New Yorku v času imformbiroja, ko je bil oče z vsem srcem na strani Titove Jugoslavije, in njegovih zadnjih let, v času «tržaške krize» leta 1953, ko je izrazil svojo trdno vero, da bo jugoslovansko vodstvo znalo narediti vse kar je v njegovi moči, in še zadnjih ur agonije leta 1955, ko je bila njegova zadnja misel namenjena Titu in Trstu, je tov. Vilfan z globokim spoštovanjem postavil idejni, politični in moralni spomenik svojemu očetu. Tretjo misel je namenil ženi Mariji, svoji zvesti življenjski spremljevalki in soborki še pred vojno, med njo in po njej, tisti Mariji, ki jo tudi mi, tržaški, goriški in beneški Slovenci poznamo kot našo iskreno in zavzeto zaveznico v naših bojih.

In še je dr. Joža Vilfan iskal med prisotnimi stare, znane obraze iz preteklosti in današnjosti, dr. Tončića, Benečana prof. Černa, partizanske soborce in mlade, v katere ima neomejeno zaupanje, in vsem so bile namenjene njegove besede zahvale in želje, da bi se še videvali.

Tovariško srečanje se je potem nadaljevalo ob pesmi Sovodenjskega noneta in ob pomenkih o nekdanjih in današnjih časih in o delu in nalogah, ki so pred nami. Bil je to prijeten, topel večer prijatelja med prijatelji. (jk)

ZNANSTVENA FANTASTIKA V TRSTU

Večer sovjetskega filma

Pojavljajo se končno pravi poletni dnevi, obenem pa tržaški kinematografi prirejajo cikluse, ki posvečajo pozornost znanstveni fantastiki, v premierah pa se pojavi tudi kaka izredna repriza (kot Davesov «Scandalo al sole»). Tržaškemu festivalu znanstvene fantastike je tako vedno teže premagati konkurenco, čeprav lepi dnevi končno omogočajo prijetno prisotnost na projekcijah v Gradu Sv. Justa. Publiko je pač večkrat razočarala nizka kvaliteta novih filmov, veliko pozornost pa še vedno upravičeno zbuja retrospektiva. Jutranjega simpozija, ki se je včeraj zaključil, pa so se udeležili v glavnem le povabljeni avtorji referatov.

Kar se tiče predvajanj filmov v konkurenci, je bilo doslej se najzanimivejše predvčerajšnje, čeprav tudi to ni navdušilo. Angleški film «The Glitterball» je bil pač še kar zabaven film, namerjen predvsem mladinski publiki. Francoski «Photo souvenir» pa je imel svoje najzanimivejše prvine v scenariju Jean - Clauda Carrièra, ki je znan kot Buñuelov sodelavec in ki je tu obenem protagonist.

Kaj pa včeraj? Večer je bil dejansko posvečen Sovjetski zvezi, če izvzamemo kratki belgijski film Richarda Oliviera «Le moiard de l'apocalyse» (Kolesar apokalipse). Iz Sovjetske zveze sta namreč prispela srednjemetražni film Viktorja Miljotija «Vesoljni razum», ki razmišlja o možnostih povezave z drugimi vesoljskimi bitji, ter celovečerno delo Anatolija Ivanova «5 minut do katastrofe». Tu gre za prikaz vesoljskega poleta, v katerem se križata obravnavanje znanstvenih problemov in humanih aspektov poleta

V popoldanski retrospektivi smo gledali «serial» Raya Taylorja «The Return of Chandu» (1935), kjer igra glavno vlogo mitični «filmski vampir» Bela Lugosi, ki ga bomo v tej retrospektivi še dvakrat srečali. Zjutraj pa smo gledali risano varianto stripa in torej, posredno, «seriala». Izvrstna animatorja, brata Fleischer («Popeye», «Betty Boop») sta namreč v začetku 40. let genialno priredila za film stripe, katerih je protagonist Superman (znan v Italiji kot Nembo Kid»)

Drevi bomo lahko gledali angleški srednjemetražni in ameriški celovečerni film. Popoldne pa bo, poleg nadaljevanja retrospektive (ki se razvija tudi zjutraj), še posebna projekcija filma izven konkurence, ob 18. uri v Časnikarskem krožku. Prikazan bo precej obetajoč avstrijski film. (sg)

V soboto in nedeljo v Repnu razstava terana

V soboto, 15. julija, ob 19. uri bo v Kraški hiši v Repnu otvoritev 16. razstave terana, ki jo prireja kot običajno repentabrska občina. Letos bo razstava trajala samo dva dni, in ne tri kot ponavadi, ker je bila lanska letina, zaradi vremenskih neprilik precej skromna in je tako na razpolago le manjša količina te pristne žlahtne kraške kapljice. Razstavljalo bo 11 kmetovalcev iz Repna.

V soboto bo igral «Vokalni in instrumentalni ansambel» iz Tržiča na Gorenjskem, ki je že nastopil v Repnu 22. aprila letos ob priliki kulturnega srečanja med domačim prosvetnim društvom «Kraški dom» in kulturno skupino «Pobratenje» iz Tržiča. Takrat so gorenjski fantje res navdušili vse prisotne in prepričani smo, da se bo to vzdušje ponovilo ob sobotnem nastopu. V nedeljo pa bo za ples poskrbel ansambel Lojzeta Furlana iz Zgonika. Poleg terana bodo seveda na razpolago tudi pršut in druge specialitete.

Ravnateljstvo in učiteljski zbor šole Glasbene matice čestitata dijakoma

SAVICI MALALAN

in

TOMAŽU SIMČIČU

ter njunemu pedagogu profesorju GOJMIRU DEMŠARJU za uspešno opravljeni klavirski diplomi na tržaškem konservatoriju «G. Tartini».

Na festivalu «Unità-Delo» razprava o zdravju ženske

Danes bo na pokrajinskem festivalu «Unità - Delo», ki je v prostorih tržaškega velesejma, razprava na temo «Uresničitev zakona o posvetovalnicah in o splavu v okviru boja žensk za obrambo svojega zdravja v Trstu». Razprava bo ob 19. uri v predavalnici. Ob 20.30 bo nastopila glasbena skupina OX. Ob 21. uri bo folklorni program: nastopili bosta furlanski folklorni skupini «Il Canzoniere di Aiello» in «Prime Verde» iz Humina ter gledališka zadruga «Teatro Cantiere», ki bo predstavila delo «Farina, forche e feste». Program prikazuje furlanske ljudske zgodbe iz 5. stoletja.

Mlada srnica sredi ... mesta

Kaj bi naredili vi, če bi ob 5. uri zjutraj zagledali v samem mestnem središču mlado srnico? Gotovo bi se močno zacudili in sami sebe vprašali, ali ste budni ali pa sanjate; ko pa bi zagledali še druge ljudi, kako se ženejo za štirinogo živalico, bi se jim brez dvoma pridružili.

Približno tako je bilo včeraj na Trgu Goldoni. Maloštevilna skupina ljudi je zaprepadeno zagledala malo srnico, ki je tavala po trgu in si ogledovala neznano okolje. Začudeni meščani so takoj stekli za njo, da bi jo ujeli, vendar hitronoga žival jo je urno ubrala proti predoru Sandrinelli in se kaj kmalu otresla nezaželenih zasledovalcev. Njene mestne odisejade pa še ni bilo konec. Komaj je pomolila gobček iz predora, že jo je na Trgu Vico opazil voznik mestnega avtobusa 56-letni Aldo Francini, ki se je pognal za njo in jo lovil toliko časa, dokler ni ujel že izčrpane živalice in jo strpal v avtobus. Srnico je prepeljal do končne postaje v Ul. Broletto, od koder je telefoniral na «113». Agenti javne varnosti so srnico izročili članom ustanove za zaščito živali, ki bodo poskrbeli, da se bo «radovedna» živalica povrnila v bolj domače gozdove in na gmajne.

17. SEPTEMBRA V KOMNU

Proslava 35. obletnice odločitve o priključitvi Primorske k Jugoslaviji

Jutri bo v Komnu tiskovna konferenca, na kateri bodo dr. Joža Vilfan, dr. Aleš Bebler in Branko Babić obrazložili okvirni spored velike proslave ob 35. obletnici odločitve o priključitvi Primorske in slovenske Istre k Sloveniji in Jugoslaviji. Proslava bo 17. septembra letos v Komnu, priredil pa jo bo poseben organizacijski odbor, ki deluje v okviru občinske konference SZDL primorskih občin.

MATURA NA UČITELJIŠČU

Za bodoče učitelje zelo važna znanje in splošna razgledanost

Dijaki so odgovarjali iz slovenščine, italijanščine, pedagogike in prirodopisa

Včeraj so se pričele mature na učiteljišču A. M. Slomšek v Trstu, prejšnje dni je profesorska komisija ocenjevala maturante v Gorici. Matura učiteljišča je važna preizkušnja, saj pomeni potrdito, da so maturantje usposobljeni za poučevanje na osnovnih šolah. Pomembnosti osnovne šole pa ni potrebno posebej poudarjati, Slovenci poznamo vrsto stališč o tem problemu od razsvetljenstva naprej. Ivan Cankar je videl v izobraževanju eno izmed najvažnejših vprašanj slovenskega naroda, osnovna šola pa je bistvena izobraževalna enota. Ugotovitev ni retorična in s to zavestjo smo šli poslušat odgovore učiteljiščnikov na letošnjih maturah. Mature niso sicer pokazatelj vsega dijakovega znanja, tudi vse šolske problematike v njih ne moremo razbrati, ustvarimo pa si precej točne vtise. Dijaki na maturi učiteljišča odgovarjajo iz slovenščine, pedagogike, prirodopisa in italijanščine. Poslušali smo nekaj kandidatov in zapazili težave pri izražanju in pri odnosu do snovi. Večkrat površno znanje prepečuje bolj poglobljen pogovor o snovi. Profesorica slovenščine je kandidatom postavljala vprašanja o Cankarju, Levstiku, Murnu, Trdini in mladinskih pesnikih. Dijaki so imeli težave predvsem pri mladinskih avtorjih, čeprav je poznanje mladinske literature za učitelje zelo važno. Dober izbor slovenskih mladinskih avtorjev izredno pripomore učencem da se naučijo slovenščine in vzljubijo slovensko slovstvo. Učitelj bi moral biti učencem dober svetovalec, saj je od njega veliko odvisno, koliko bodo otroci brali. Dijakinja, ki je bila sprašana italijanščino, je precej znala, težave pa ji je delala interpretacija tekstov. Na splošno opažamo, da se dijaki učijo predvsem po učbenikih, ne berejo pa dovolj izvirnikov. Večina učiteljiščnikov je pisala nalogo iz pedagogike, če združimo zagovor nalog in ustno izpraševanje iz pedagogike, lahko dobimo določeno sliko o tem kaj si bodoči učitelji predstavljajo pod pojmom vzgoja. O tem vaznem vprašanju smo se pogovarjali tudi s člani komisije. Dijaki polagajo največ važnosti na otrokovo socializacijo (to pomeni, da se otrok dobro znajde v razredu) in na splošno vzgojo, ne poudarjajo pa delovnih navad. V zadnjih časih se morda delovne navade res nekoliko zapostavljajo. Tudi mature so delni pokazatelj tega. Marsikdo se znajde v težavah, ko mora svoje izvajanje izpopolniti s točnejšimi primeri in podatki. Utemeljevati svoja izvajanja z dokazi in podatki ne pomeni še nocionizma. O tem bi se morali zediniti, kajti dialog na maturah ne sme biti izgovor za premajhno spoznanje snovi. Vrnimo se h konkretnemu poslušanju matur na učiteljišču; dijakinja odgovarja nervozno, težko obvlada strah, čeprav je komisija zelo vljudna in profesorji sploh ne «vrtajo», ampak skušajo pripeljati dijake na varna področja, vtis je, da je na učiteljišču še precej odprtih vprašanj. To poudarjamo, ker je učiteljišče izredno pomembna šola. Mimo diplome sta za učitelja važna znanje in splošna razgledanost, saj bo moral svoje bogastvo posredovati otrokom. (am)

Jutri zborovanje o vprašanju splava

Jutri bo v konferenčni dvorani splošne bolnišnice, vhod iz Ul. Stuparich 1, zborovanje, ki ga prireja tržaški kolektiv za zdravje ženske. Na zborovanju, ki se bo začelo ob 18. uri, bodo razpravljali predvsem o vprašanju splava, oziroma o neizvajanju zakona o splavu.

PRED BLIŽNJIMA SEJAMA OBČINSKEGA IN DEŽELNEGA SVETA

Nadaljujejo se sestanki vodstev političnih strank

Včeraj so se sestali svetovalska skupina KD v deželnem svetu ter deželni vodstvi KPI in PSI

V teh dneh se nadaljujejo seje političnih vodstev skoraj vseh strank oziroma skupin, da bi dokončno izdelala stališča, ki jih bodo zavzela na pogajanjih za sestavo občinske in deželne uprave ter za izvolitev župana in predsednika deželnega sveta. Kot znano, se bo deželni svet sestal v ponedeljek, občinski pa dan kasneje.

Pod predsedstvom deželnega tajnika Colonija se je včeraj sestala svetovalska skupina KD v deželnem svetu; na sestanku so ponovno izvolili za načelnika svetovalske skupine v deželnem svetu Adriana Biasuttija, v vodstvu svetovalske skupine pa bodo še Micolini (podpredsednik), Vigini (tajnik - blagajnik), Angeli, Brancati, Spagnol in Tomè. Na sestanku so tudi določili svetovalca Braido in Bombena kot predstavnika v delegaciji za pogajanja z ostalimi strankami, ki pa ji bo moralo dokončno potrditi deželno vodstvo. Na začetku sestanka je deželni tajnik Coloni analiziral izide junijskih volitev in dejal, da so v deželnem merilu volilni izidi za KD v glavnem pozitivni, saj je ohranila v deželni skupščini enako število svetovalcev, medtem ko bo treba še globlje analizirati volilni izid v Trstu. Po njegovem mnenju so volivci nagradili doslednost KD, ki je vodila politiko soočenja z vsemi demokratičnimi silami. «Ta politika,» je nadaljeval Coloni, «ohranja vso svojo veljavo v tem trenutku, ko se bo moral deželni svet spoprijeti z velikimi problemi, kot so obnova potresnega območja, izvajanje osimskih sporazumov in izvajanje načrta za razvoj dežele, za katere je slej ko prej potrebna enotnost dežele. Pred nami je tudi prva seja deželnega sveta, o kateri pa se bo v petek dokončno izreklo deželno vodstvo, vsekakor pa bomo ostali dosledni tisti politično-programski liniji, s katero smo se predstavili v predvolilnem boju.»

Mnogo je bilo tudi govora o deželni ureditvi in o novem predsedniku deželnega sveta. V tej zvezi se je govorilo o možnosti začasne kandidature, predvsem pa o možnosti, da bi dosedanji predsednik Arnaldo Pittoni ostal na svojem mestu, ali pa da bi začasno izvolili demokristjanskega svetovalca Salvatoreja Varisca. V obeh primerih bi seveda ostale odprte vse rešitve tako glede predsedstva deželnega sveta, kot predsedstva in sestave deželnega odbora.

Tudi deželni tajništvi KPI in PSI sta včeraj razpravljali o novem političnem položaju, ki je nastal po junijskih volitvah. Vsekakor pa se bodo sestanki in pogajanja nadaljevala tudi v prihodnjih dneh.

OBISK PREDSTAVNIKOV TKB V LJUBLJANI

TKB in Ljubljanska banka vedno uspešneje sodelujeta

Uresničevanje gospodarskega dela osimskih sporazumov in zlasti industrijske cone na Krasu odpira nove velike možnosti sodelovanju

V okviru že večletnega uspešnega sodelovanja sta bila v preteklih dneh na delovnem obisku pri Ljubljanski banki v Ljubljani predstavnika Tržaške kreditne banke predsednik Libero Polojac in ravnatelj dr. Žarko Simonič. V razgovorih s predstavniki Ljubljanske banke, predsednikom Združene ljubljanske banke Jankom Smoletom in njegovimi sodelavci Pavlom Hafnerjem, Milanom Oprešnikom, Marijo Tomšič, predsednikom Ljubljanske banke — Koper Kuretom in drugimi, so lahko z zadovoljstvom ugotovili, da je sedanje sodelovanje zelo zadovoljivo, da medsebojno poslovanje iz leta v leto narašča, da pa se poslovnemu sodelovanju odpirajo še znatno večje možnosti z uresničevanjem gospodarskega dela osimskih sporazumov in prvenstveno z uresničenjem s sporazumom predvidene industrijske cone na obeh straneh meje na Krasu, ki bo dala tržaškemu gospodarstvu in gospodarskemu sodelovanju med Italijo in SFRJ novega impulza.

Tržaška kreditna banka je v zadnjih letih močno razširila svoje poslovanje in vzpostavila konkretne in korespondenčne odnose z večjim številom evropskih in jugoslovanskih bank ter s temi zvezami zlasti po letu 1976, pridobila na ugledu v mednarodnem bančnem poslovanju. Razumljivo je, da se aktivno vključuje tudi v razvojne perspektive Trsta in zaledja, blagovno izmenjavo z Jugoslavijo in zlasti v maloobmejni blagovni promet, kjer je njen delež zelo močan.

POBUDA LETOVIŠČARSKE IN TURISTIČNE USTANOVE

Balet, drama in pop glasba v poletnih večerih na Gradu

Prihodnji petek in soboto nastop Liliane Cosi in Marinela Stefanesca

Grad sv. Justa bo v letošnjih poletnih mesecih spet prizorišče številnih kulturnih, glasbenih in baletnih prireditev. Letoviščarska in turistična ustanova je tudi letos poskrbela, da bodo prišli ljubitelji drame, lahke glasbe in klasičnega baleta na svoj račun in da se ne bodo Tržačani in številni turisti v, upajmo toplih, poletnih večerih dolgočasili. Značilnost letošnjih prireditev pa je, da bo cena vstopnic, predvsem za koncerta obeh pop ansamblov, nižja kot ponavadi, tako da bo ogled omogočen prav vsem.

Po velikem lanskem uspehu, se bosta v petek, 21., in soboto 22. julija, spet predstavila tržaškemu občinstvu svetovno znana plesalca Liliana Cosi in Marinel Stefanescu, ki bosta nastopila v Minkusovem baletu «Don Kihot». Spremljal jih bo filharmonični orkester iz Oradee v Romuniji, domovini Stefanescuja, s skupno štiridesetimi izvajalci.

Ljubitelji klasične grške dramatike prav gotovo ne bodo zamudili predstave Ajshilove tragedije «Vklenjeni Prometej», ki bo na sporedu v torek, 25. julija. Tragedijo bodo izvajali člani dramske zadruge «Compagnia italiana di prosa». Predstava bo v okviru dneva Unicefa, organizacije pri OZN, ki skrbi za otroke, kateremu bodo tudi namenili prostovoljne prispevke, ki jih bodo takrat zbrali.

Petek, 28. julija, in četrtek, 3 avgusta, bosta namenjena pred vsem mladini. Najprej bo nastopila na Gradu rock skupina «The Rockets», nato pa še italijanski ansambel «The New Trolls», ki je prav pred kratkim uspešno zaključil turnejo po južni Ameriki.

Dne 10. in 11. avgusta se bo predstavila baletna skupina rimske Opere z baletom «Giselle». V glavnih vlogah bosta zaplesala Susanna Proia in Tuccio Rigano.

Vse predstave se bodo začele ob 21.15. Predprodaja vstopnic v Pasaži Protti.

VČERAJ V ZGODNJIH POPOLDANSKIH URAH

DELAVEC V TRŽAŠKEM ARZENALU PADEL Z VIŠINE 16 METROV

Takojšnji poseg reševalcev je bil zaman: umrl je med prevozom v bolnišnico

V Arzenalu sv. Marka je včeraj okoli 15. ure v tragičnih okoliščinah izgubil življenje 51-letni delavec Antonio Sferco iz Ul. Lazzaretto vecchio 22. Sferco, ki je zaposlen pri miljskem podjetju Mineo, ki ima v zakupu nekatera dela v arzenalu, je bil zaposlen na steni suhega doka štev. 3. Pri tem mu je spodrsnilo in padel je v dok z višine 16 metrov.

Delovni tovariši so mu nemudoma priskočili na pomoč; na kraj so prihiteli reševalci tržaških gasilcev z rešilnim avtom in Sferca dvigrili iz doka ter ga prepeljali v glavno bolnišnico, a zaman: ponesrečenec je umrl med prevozom in dežurni zdravnik v bolnišnici je lahko le potrdil njegovo smrt zaradi kosmih zlomov in notranjih poškodb. Preiskavo o dogodku vodijo agenti javne varnosti komisariata v novem pristanišču.

● **Tržaška pokrajina** obvešča, da zapade v soboto, 15. t.m., rok za predložitev prošenj (na kolkovanem papirju) za prispevke pri kritju stroškov uprav menz, šolskega pouka, študentskih domov in psihosocialnih služb.

15. IN 16. 7. KOTALKARSKA REVIJA NA OPČINAH

XVI. MEDNARODNI FESTIVAL ZNANSTVENOFANTASTIČNEGA FILMA

GRAD SV. JUSTA

Od 21.15: «Laser — Mitraglia» (dolgometražni film ZDA), igrajo: Kim Hilford, Cheryl Smith in Gianni Russo; «Terza alternativa» (srednjemetražni film Velike Britanije) Christoperja Milesa.

KINO EXCELSIOR

Ciklus filmov «Fant'America 2: Serials». Od 15. ure naprej: «Il regno sotto i mari» (1936) Basona in Kaneja, 12 epizod.

CAPPELLA UNDERGROUND

Ob 10 uri: «Mighty Mouse», 18 «cartoons» Terrija (1941 - 1948).

V primeru slabega vremena bodo predstave na odprtem premeščene v kino Excelsior. Predprodaja vstopnic pri centralni blagajni. Vsi filmi so prepovedani mladini pod 14. letom starosti.

Kino

Miramarski park — «Luči in zvoki» ob 21.30 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini); ob 22.45 «San u Miramaru» (v srbohrvaščini). Prevoz z motornim čolnom s pomola Audace ob 20.20 in ob 21.50 ter iz Miramara ob 22.45 in ob 00.05.

Ariston 21.30 «Il Casanova di Fellini». D. Sutherland, T. Aumont, G. Browne. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 16.00 «Shalako». Sean Connery, Brigitte Bardot.

Nazionale 17.00 «Il branco» Hobe Alexander, Richard B. Shull.

Grattacielo 16.00—22.15 «Scandalo al sole», S. Dee, R. Egan, T. Donahue.

Excelsior Festival znanstvenofantastičnih filmov.

Fenice 17.00 «Bermude: la fossa maledetta», Arthur Kennedy, Janet Agren, Andres Garcia.

Ritz 17.30 «Osinda — vizio e peccato». Režija, Sergej Nikolaj. Prepovedan pod 18. letom.

Eden 17.30 «L'ultima casa a sinistra». David Hess, Lucy Granthan. Prepovedan pod 18. letom.

Cristallo Poletna zapora.

Filodrammatico 16.00 «L'albergo degli stalloni». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.30 «La stangata». Paul Newman, R. Redford.

Capitol 16.00 «Sguardo di Santana». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Moderno Poletna zapora.

Ideale Poletna zapora.

Vittorio Veneto Poletna zapora.

Astra 17.00 «Attila». A. Quinn, S. Loren.

Radio 16.30 «Per l'amore di Cesarina». Barvni film, W. Chiari, G. Bramieri.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef št. 732-627.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 13. julija
DRAGAN

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.53 — Dolžina dneva 15.25 — Luna vzide ob 13.29 in zatone ob 0.49.

Jutri, PETEK, 14. julija
SVOBODA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,5 stopinje, najnižja 19,2, ob 13. uri 25,5 stopinje, zračni tlak 1016,7 mb ustaljen, vlaga 60-odstotna, nebo jasno, veter zahodnik 8 km na uro, morje skoraj mirno, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 12. julija 1978 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

RODILI SO SE: Daniele Del Cielo, Orazio Quattrocchi, Tamara Stallone, Marta Seculin, Deborah Majer, Luca Lazzarini, Raffaele Buonocore, Martin Turk.

UMRLI SO: 75-letni Nicolò Petronio, 64-letni Felice Furlan, 79-letna Olimpia Murlo por. Postogna, 78-letni Giuseppe Palcich, 73-letni Vincenzo Costanzi, 81-letna Emma Ronco vd. Turello, 72-letni Celeste Masuottolo, 84-letni Natale Ferro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Erta S. Anna 10, Ul. S. Cilino 36.

(od 8.30 do 13. ure in od 16. do 20.30)

Ul. Dante 7, Istrska ul. 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Ul. Dante 7, Istrska ul. 7.

Izleti

V nedeljo 16. julija 1978, priredi združenje Union enodnevni izlet v Rovinj z avtobusom ali z motorno ladjo «Dionea». Priprave in vpisovanje na sedežu združenja Union, Ul. Valdirivo 30, vsak dan od 10.30 do 12. ure, razen ob ponedeljkih in četrtkih in popoldne od 17. do 19.30, razen ob ponedeljkih in sobotah. Tel. 64459.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Stanku Perovšku darujeta Angela in Karlo Gec 8.000 lir za SPDT.

Tržaška federacija in sekcija PSI - Dolina izrekata bivšemu dolgoletnemu podžupanu in sedanjemu odborniku občine Dolina Marinu Bandiju in svojcem globoko sožalje ob težki izgubi drage mame Angele.

Uprava občine Dolina izreka globoko sožalje svetovalcu Marinu Bandiju ob izgubi drage mame Angele.

Zavodni svet srednje šole «Simon Gregorčič» iz Doline izreka svoje globoko sožalje prof. Slavici Bandi ob izgubi drage mame.

✚

Dotrpela je naša draga

ANGELA BANDI roj. ŠTRAJN

Pogreb bo danes, 13. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo: mož Rudi, sin Marino z ženo Klavdijo, hči Slavica z možem Silvijem, brata Ivan in Pepi, vnuki David, Ivo in Igor, vnukinja Tatjana ter vsi sorodniki

Dolina, 13. julija 1978

Ob smrti drage Angele Bandi sočustvujeta Albin in Valerija Tavčar.

Žalovanju ob smrti drage Angele se pridružujeta Ada in Luciano Prioglio.

✚

Nenadoma nas je zapustil naš predragi brat in stric

PEPI BUKAVEC

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 13. t.m., ob 18. uri iz hiše žalosti na Proseku 64.

Žalujoča brata Viktor in Ivan, sestre Marija, Fani in Ivanka, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo

Prosek, Ljubljana, Gabrovec, Trst, 13. julija 1978

✚

Dne 12. julija nas je nenadoma zapustil naš dragi

RENATO MOŽINA

Pogreb bo jutri, 14. t.m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Trebče.

Žalostno vest sporočajo: žena Tatjana, mama, brat in drugi sorodniki

Trebče, 13. julija 1978

Občinsko pogrebno podjetje

INTERPELACIJA SEN. GERBČEVE MINISTRU ZA ŠOLSTVO

Čimprej uvesti slovenski tečaj za geometre in elektrotehnike

Pouk v slovenščini naj bi se odvijal v sklopu zavoda «A. Volta» - Tudi v Ronkah je treba ustanoviti slovenski otroški vrtec in s tem zadostiti potrebam slovenskih prebivalcev Ronk, Tržiča, Štarancana in Foljana

Na interpelacijo senatorke Jelke Gerbec glede ustanovitve slovenskega tečaja za geometre in elektrotehnike, ki bi deloval v sklopu zavoda «A. Volta» v Trstu, je minister za šolstvo odgovoril, da se pristojno ministrstvo zaveda pravice slovenske narodnostne manjšine do pouka v materinščini. Minister je tudi zagotovil, da se bo pobrigal za to zadevo, seveda v okviru osimskega sporazuma in v njem vsebovanih odlokov o šolstvu. Vsekakor je pristojno ministrstvo predlog o ustanovitvi slovenskega tečaja za geometre in elektrotehnike že predložilo ministrskemu svetu in ministru za zunanje zadeve, ki naj bi v popolnem soglasju rešila to vprašanje.

Kljub pozitivnemu odgovoru ministra za šolstvo pa je treba ugotoviti, da šolske oblasti obravnavajo vprašanja slovenske šole vedno v okviru mednarodnih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo in se ne obračajo, kot bi bilo nujno potrebno, na državne šolske zakone in ne obravnavajo slovenske šole v okviru celotne šolske tematike v Italiji.

Komunistična senatorja Gerbec in Bacicchi sta poslala pismo tudi podtajniku ministrstva za šolstvo posl. Spigaroliju, kjer se zavzemata za ustanovitev slovenskega otroškega vrtca v Ronkah. Otroci iz tega mesta so v prejšnjem šolskem letu obiskovali vrtec v Doberdoju, kjer pa so prostori za predšolsko vzgojo neustrezni. Poleg tega pa so tudi občani Tržiča, Štarancana in Foljana izrazili željo, da bi bil slovenskim otrokom omogočen obisk slovenskega vrtca. Poleg tega senatorja KPI obveščata podtajnika posl. Spigarolija, da je občina Ronke že dobila prostore, kjer naj bi bil slovenski vrtec in nakazala finančna sredstva za njegovo vzdrževanje. Sen. Gerbčeva in Bacicchi zato prosita podtajnika ministrstva za šolstvo, naj se zavzame, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno.

Konec meseca v Miljah festival mladinskega odra

V okviru poletnih prireditev, ki jih prireja vsako leto miljska občina se organizatorji že s polno paro pripravljajo na petdnevni festival mladinskega odra, ki se bo odvijal na odprtem od 27. do 31. julija. Gre za uprizoritev otroških in mladinskih odrskih del v izvedbi najrazličnejših gledaliških skupin, od milanskega «Il Buratto», ljubljanskega «Mladinskega gledališča», ki se bo predstavil z otroškim delom «Pavliha in Mica», pa do turinskega in emilijskega. Na sporedu je tudi zanimiva razprava na temo «Mladinsko gledališče danes: kako in zakaj» ter nastopi klovnov in mimov italijanske in francoske gledališke skupine.

Festival pripravljajo v sodelovanju z ljudskim gledališčem «La Contrada» in z avtonomno turistično in letoviščarsko ustanovo in ima namen nuditi mladim gledalcem možnosti za primerjavo med izvajanji različnih gledaliških skupin.

Poletna koncertna sezona godbe «Giuseppe Verdi»

Ob 70-letnici delovanja bo mestna godba «Giuseppe Verdi» tudi letos priredila na Trgu Unità vrsto poletnih koncertov.

Kot vsako leto, bodo tudi letos koncerti ob ponedeljkih. Prvi bo v ponedeljek, 17. t.m., drugi pa bodo 24. in 31. t.m. ter 14., 21. in 28. avgusta.

Poleg tega bo godba igrala tudi ob velikošmarnih praznikih 13. in 15. avgusta, ter ob tradicionalnem prazniku «sardel» v ponedeljek, 14. avgusta.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211 001; Prosek: tel. 225141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197 Zavlje: tel 213-137 Milje: tel 271 124

Prireditve

IX. Koprski sejem — Danes, 13. julija, so na sporedu: Ivo Robič, Opatijski suvenirji, Opanak, Prizma, humoristični «Prepih» avtorja Andreja Jelačina, v katerem nastopajo šior PEPO in šior GIOVANIN — Adrijan Rustja in Silvij Kobal, člana SSG Trst, ter šiora PEPA — Berta Ukmar, članica PDG iz Nove Gorice. Prodaja vstopnic pri sejemski blagajni od 11. do 23. ure.

AVDITORIJ PORTOROŽ
Tel. 73571 — 73090

POLETNE PRIREDITVE '78

Predstava ob 20.30 po krajevnem času

DANES, 13. julija

FOLKLORNO - BALETNI ANSAMBEL IZ SENEGALA V ANKARANU

Vstopnice v prodaji pri blagajni Avditorija. Rezervacije tel. (066) 73571 in 73090.

NA TORKOVEM SESTANKU V REPNU

POBUDA ZA SODELOVANJE MED NAŠIMI ZADRUGAMI

Kratkoročen načrt Kmečke zveze za pomoč zadrugam

V torek zvečer so se v prostorih občinske kopalnice v Repnu sestali na pobudo Kmečke zveze predsedniki in odborniki treh živinorejskih zadrug (Zadružni kraški hlev, Zadružna kraška mlekarna in zadruga Dolga krona), ki delujejo v tržaški pokrajini. Zaradi realnega stanja in možnosti hitre dograditve zadružnih struktur je bilo nujno proučiti obstoječe probleme v kmetijstvu in poiskali vzroke in pobude za pozitivno rešitev tega problema.

Uvodoma je tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec poudaril, da je prav zadružništvo izredno važno, če ne edino sredstvo za rešitev živinoreje v tržaški pokrajini. Prav važnost tega problema narekuje Kmečki zvezi, da po svoji moči pomaga in koordinira delovanje zadrug. V ta namen je dala zadrugam na razpolago tako upravno kot tehnično pomoč. Darko Križmančič bo prevzel knjigovodstvo zadrug, medtem ko bo Boris Štrekelj reševal tehnične in koordinacijske probleme.

V nadaljevanju je Štrekelj poročal o kratkoročnem načrtu, ki ga namerava Kmečka zveza realizirati v pomoč zadrugam. Omenjen načrt zavzema analizo zemljišč in krme ter študijo o realnem stanju živine in o potrebah zadrug.

Med diskusijo je Mirko Radovič predlagal, da mora študija predvidevati tudi možnost nabave živine sivo-rjave pasme, kot tudi nabave drugih pasem oziroma križancev. Alfonz Guštin je poudaril nujnost hitre izgradnje Zadružne kraške mlekarne in da ne bi prišlo do nepotrebnih zastojev, je predlagal, da se zadružniki uradno sestanejo z deželno ustanovo za razvoj kmetijstva ERSA, kot tudi z deželnim odbornikom za kmetijstvo. Povezava med vsemi tremi zadrugami in kooperacija pri reji živine je bila osrednja misel posega, ki ga je imel Josip Sancin. Le v načrtovanem sodelovanju med zadrugo Dolga krona in Zadružnim kraškim hlevom, kot tudi z Zadružno kraško mlekarno se lahko dosežejo začrtani cilji.

V nadaljnji diskusiji so si bili vsi edini, da je potrebno tesnejše sodelovanje z Zadružno zvezo Slovenije na bazi trajnega in konkretnega dela. Poleg tega naj bi organizirali strokovni enodnevni izlet v matično domovino z ogledom kmetijskih in živilskih objektov. (bš)

Pomoč Kmečke zveze pri prijavah odtokov

Kmečka zveza opozarja članstvo, da 31. t.m. zapade rok za prijavo hišnih odtokov, ki niso povezani z javno kanalizacijo oziroma greznicnim omrežjem. Ker zadeva ta obveznost veliko večino kmetov iz mestne okolice in s podeželja, kjer javnih odtokov sploh ni, in so si morali zato domačini urediti greznične jame na svojih zemljiščih, poziva Kmečka zveza vse člane, naj se zglasijo v njenih uradih v Trstu, Ul. Cicerone št. 8/b, kjer jim bodo pomagali sestaviti prijave, da se izognejo predvidenim kaznim.

ŠAGRA V PRAPROTU
OD 15. DO 17. JULIJA 1978

BCRB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - tel. 61-448

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 12. 7. 1978

Ameriški dolar	848.—
Funt šterling	1609.—
Švicarski frank	462.—
Francoski frank	189.—
Belgijski frank	25,30
Nemška marka	407.—
Avstrijski šiling	57.—
Kanadski dolar	710.—
Holandski florint	378.—
Danska krona	146.—
Švedska krona	162.—
Norveška krona	151.—
Drahma	24,50
Mali dinar	43.—
Veliki dinar	43.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

Mali oglasi

V DOLINSKI OBČINI prodam dvosobno komfortno stanovanje. Telefonirati na št. 812489 v večernih urah.

TRŽAŠKA DRUŽINA brez otrok išče za lažje domače delo stalno hišno pomočnico. Odlični pogoji, tel. ob opoldanskih in večernih urah na št. 762975.

Pojasnilo prof. Bonamoreja o «slovenskih šolskih okrajih»

Na goriški strani našega dnevnika smo 6. t.m. poročali o seji odbora šolskega sindikata, ki je med drugim razpravljal tudi o samostojnem slovenskem šolskem okraju. V poročilu smo omenili, da je «predsednik odbora dr. Albin Sirk med drugim opozoril na stališče profesorja Daniela Bonamoreja o slovenskem šolskem okraju», objavljenem v razpravi v reviji «Scuola - didattica».

Sklicujoč se na to naše poročilo nam je odv. prof. Daniele Bonamore poslal naslednje pojasnilo:

«V Primorskem dnevniku z dne 6. t.m. se mi pripisuje, da sem v svoji razpravi o šolskih okrajih in slovenskih šolah (objavljeni v ugledni Rivista giuridica della scuola in ne v Scuola e didattica) zagovarjal tezo o enem okraju za slovenske šole («o slovenskem šolskem okraju»).

V tej razpravi sem nasprotno zagovarjal tezo o *dveh slovenskih okrajih*, enem za pokrajino Trst in enem za pokrajino Gorico (kateremu bi se lahko priključile ustanavljajoče se šole v Benečiji).

Ta teza, edina sprejemljiva v smislu pooblaščenega odloka 416/'74, dovoljuje, da se zavrnejo kot ilegitimni *upravni akti* (sklep deželnega sveta in odlok ministrstva P. I.) ki so ustanovili «mešane okraje».

Zahteva po «enem samem okraju» za slovenske šole, predvidevajoč zakonsko spremembo omenjenega odloka, je predstavljala zlat alibi za tiste, ki se upirajo avtonomiji slovenskih šol.

Preseneča samo, da se pri tem vztraja.

Spoštljiv pozdrav

odv. prof. Daniele Bonamore

Op. ur.

Rade volje objavljamo gornje pojasnilo prof. Bonamoreja, saj so nam njegova stališča znana in smo tudi o njih pisali, ko smo v našem dnevniku prvič poročali o njegovi zelo dragoceni in zavzeti razpravi. Resnici na ljubo v poročilu z dne 6 .t.m. o seji sindikata slovenske šole v Gorici profesorju nismo izrecno pripisali trditve o «enem slovenskem šolskem okraju», marveč smo šolski okraj omenili le splošno kot pojem, o katerem je govora.

Res pa je, da je Primorski dnevnik dosledno zagovarjal zahtevo po enotnem slovenskem šolskem okraju in to iz načelnih in praktičnih razlogov. To je tudi danes zahteva, ki jo zagovarjamo.

REZERVOARJI ZA TEKOČA GORIVA
La Combustibile
34010 TRST DOMJO 38 - tel. 820.331 - 810.252

POGOVOR Z ARHITEKTOM JOŽETOM CEJEM

Ovrednotiti delo in vlogo slovenske konzulte v Gorici

Občinska uprava ni nikoli vprašala ne po njenem mnenju ne po stališču o važnih vprašanjih - Izvajanje Osima ne sme mimo Slovencev

Slovenska konzulta, posvetovalno telo pri občinski upravi v Gorici, je opravila veliko dela, toda sadov tega dela ni mogoče otipati. Zakaj ne? Član konzulte arhitekt Jože Cej odgovarja:

«Pregledati moramo delo konzulte, da ugotovimo, kakšna je njena funkcija. Po pravilniku imamo posvetovalne naloge, toda občinska uprava konzulte ni nikoli vprašala ne za mnenje ne za stališča. V dveh letih smo pregledali položaj slovenskega šolstva, zlasti vprašanje novograditev, urbanistično problematiko itd. Naša stališča so ostala v okviru konzulte ter niso našla svojega mesta v upravi. Danes se sprašujemo, če naj gremo naprej po stari poti, ali pa naj se uveljavi težnja, ki jo moramo še preveriti, da vlogo konzulte ovrednotimo. V ta namen bi sklicali posvet ter opredelili nekatere probleme, ki so povezani z vlogo konzulte ter krajevnih ustanov v okviru izvajanja osimskih sporazumov, utrjevanja režima odprte meje, krepitve sodelovanja z Novo Gorico in Ljubljano itd. Potrebno je, da vsi ti napori za sodelovanje ne gredo mimo Slovencev v Italiji. Sodim, da moramo jasno povedati, kako se zbliževanje vrši mimo manjšine in brez reševanja naših vprašanj».

Jože Cej je dejal, da imamo še vedno odprto vprašanje šolskih struktur, da se ne upoštevajo pripombe in predlogi rajonskih konzult v Štandrežu, Pevmi, Podgori in v važnih mestnih predelih. Izgubljamo zemljo ter zapiramo gospodarske dejavnosti, v zameno pa ne dobimo in ne razvijemo nič novega. In vendar ima Gorica preferencialni položaj, ki bi ga morali izkoristiti v skupno in specifično našo korist.

Jože Cej je nadalje dejal, da kot član slovenske konzulte nasprotuje delnim rešitvam in se zavzema za takšne, ki so v občo korist. Uresničevati je potrebno le urbanistične, gospodarske in družbene posege, ki ne ustvarjajo privilegijev določenih skupin v škodo drugih. Izvajati moramo določene urbanistične smernice, hkrati pa moramo paziti, da odpravljamo negativne učinke, ki se pojavljajo, denimo, v primeru izgradnje infrastruktur v škodo Slovencev in ki povzročajo izgubo lastnine in poklicno preusmerjanje ter spodbujajo težnje, da se uničijo tradicionalne gospodarske dejavnosti.

Danes ne bo avtobusov

Zaradi celodnevne stavke delavcev v avtoprevozništvu, danes ne bodo vozili avtobusi na medkrajevnih progah na Goriškem. Stavkali bodo namreč uslužbenci pokrajinskega prevoznega podjetja ter uslužbenci nekaterih zasebnih podjetij na Goriškem.

Sindikalisti za večjo učinkovitost prevozništva

Na sedežu četrtega prometnega konzorcija, ki zajema tržaško in goriško pokrajino, so se te dni srečali predstavniki tovarniških svetov «La Giulie» in «De licie» ter sindikatov delavcev prehrambene industrije (FILIA) s predsednikom konzorcija, Osvaldom Ferrarijem.

Razpravljali so o težavah, ki jih imajo delavci, zaposleni v goriški industrijski coni s prevozi. Po besedah sindikalistov, na progah, ki jih oskrbuje podjetje «Isonzo», prihaja do pogostih zamud in drugih nevšečnosti. Sindikalisti so zahtevali, da bi tudi te proge prezvelo pokrajinsko prevozniško podjetje.

Predsednik konzorcija je zagotovil sindikalistom, da bodo skušali zadevo rešiti v skladu z obstoječimi možnostmi. Poudaril je tudi, da obstoječe težave izvirajo predvsem zaradi izrabljenosti avtobusov podjetja «Isonzo» in zaradi premajhnega števila zaposlenih.

Za čimprejšnjo in učinkovito odpravo posledic neurja

Na pobudo konzorcijev za zaščito briških in posoških vin je bil te dni v Bračanu posvet o ukrepih za reševanje nasadov vinske trte, ki jih je prizadela huda toča 25. junija letos.

Na sestanku je najprej spregovoril Angelo Rollo, ravnatelj pokrajinskega kmetijskega nadzorništva v Gorici, o deželnih ukrepih v korist kmetovalcev prizadetega področja, največ zanimanja pa je vladalo za poročilo agronoma Fabbra, ki je prikazal, kako kmetje lahko najbolj učinkovito poskrbijo za odpravo posledic neurja na nasadih trt, če si hočejo prihodnje leto zagotoviti vsaj običajno dober pridelek. Sicer pa je dr. Fabbro vnovič poudaril pripravljenost konzorcijev, da dajo vinogradnikom vso potrebno pomoč, predvsem z nasveti.

Ob dnevu rudarjev v Idriji

Idrijski rudarji že skoraj dve leti ne kopljejo več dragocene kovine, ki je skoraj 500 let dajala utrip našemu najstarejšemu rudarskemu mestu.

Na vzdrževanju rudniških naprav dela nekaj več kot 250 delavcev, ostali pa so se zaposlili v večjih gospodarskih organizacijah idrijske občine. Tako je s solidarnostno pomočjo celotne družbe in novimi investicijskimi krediti začasno zagotovljena socialna varnost idrijskih rudarjev. Potrebno pa bo poskrbeti za nova delovna mesta tudi za preostale rudarje, saj se nekateri dobro načrtovani programi v idrijski občini prepočasi uresničujejo, nekateri, kot na primer novogoriški «Gostol», ki je pripravljal gradnjo proizvodne dvorane v Godoviču, pa je pismeno obvestil idrijski izvršni svet, da z gradnjo ne bo nič. Novica, ki vsekakor ni spodbudna v trenutku, ko je ob dnevu rudarjev problematika idrijskega rudnika živega srebra še bolj prisotna. V Idriji so tudi letos, čeprav skromno, obeležili 3. julij — dan rudarjev. Na Trgu maršala Tita v Idriji se je v nedeljo, 2. julija, zbralo skoraj tisoč Idrijčanov in poslušalo koncert rudarske godbe na pihala in plesnega orkestra idrijskih rudarjev. Idrijčani so tudi tokrat s ploskanjem nagradili izvajalce, posebno pa je navdušil plesni orkester pod vodstvom Julijana Vidmarja in solisti. Po koncertu so tišino v idrijski kotlini prekinile eksplozije rudarskih min izpod Tičnice, ki so spominjale na čase, ko so si idrijski knapi služili kruh globoko pod zemljo.

Na dan praznika je bilo zborovanje rudarjev v rudniški dvorani. Popoldne je bilo tradicionalno srečanje idrijskih šahistov, zvečer pa zabava v hotelu Nanos.

Silvo Kovač

USPEŠEN BOJ PROTI RAZPEČEVALCEM MAMIL

Policija aretirala skupino štirih mladih Goričanov

V avtu so skrivali okrog 17 gramov hašiša, že pripravljenega v dozah

Pred tednom dni smo poročali, da je policiji uspelo prijeti na goriškem gradu 28-letnega Paola Mramorja, medtem ko je skušal prodati večjo količino mamila. Akcija policijskih organov pa se s tem ni zaključila, kajti od takrat so še poostrili nadzorstvo nad gibanjem nekaterih sumljivih oseb. Pred kratkim so spravili za zapahe skupino štirih mladih Goričanov, ker so med pregledom notranjosti vozila v katerem so se peljali, policijski agenti odkrili kakih 17 gramov mamila. Operacija je stekla v torek zvečer, okrog 19. ure, ko je policijska obhodnica v Ulici Delle Grappate pri Madonini prestregla avto fiat 500, v katerem je sedela skupina mlajših oseb, za katere je že dalj časa obstajal sum, da se ukvarjajo z nedovoljeno dejavnostjo. V avtu so poleg lastnika, 27-letnega Damjana Mazuka, ki stanuje v Ulici Bellaveduta, 5 v Gorici, sedeli še 24-letni Luciano Braidotti, iz Ulice Delle Grappate 12, 22-letni Roberto Trobini iz Ulice degli Scogli in 24-letni Italo Biziak, Tržaška cesta 235. Pri natančnem pregledu vozila sta policijska agenta Francesco Brai in Vanni Aita pod gumijasto preprogo našla plastično vrečko v kateri je bilo okrog 17 gramov hašiša. Poleg tega pa sta agenta na zadnjem sedežu avtomobila našla tudi mesarski nož brez konice, s 30 centimetrov dolgim rezilom. Razlogov dovolj torej, da sta četvorico fantov pospremila na kvesturo, kjer so jih aretirali zaradi pridržavanja mamil, Mazuka pa tudi pod obtožbo nošnje orožja.

Stvar pa se s tem še ni zaključila, kajti nekaj minut zatem je neznana oseba po telefonu obvestila policijo, da je na kraju v Ulici delle Grappate, kjer so policijski agenti pregledali vozilo, še nekaj zavojčkov s sumljivo vsebino. Informacija je bila točna, saj je obhodnica, ki je že nekaj minut zatem pripeljala na kraj, v resnici našla na tleh še nekaj v časopisni papir zavitih doz, pripravljenih za prodajo. Najbrž so se fantje, potem, ko so ugotovili, da jim je na sledi policija, skušali iznebiti obremenilnih dokazov, da so se ukvarjali s prodajo mamila. V teku je preiskava, ki naj bi prispevala k razkritju dobro organizirane mreže razpečevalcev, predvsem pa k razkrinkanju največjih členov v umazani trgovini. Preiskovalci bodo zdaj skušali tudi odkriti, če so bili fantje povezani z že aretiranim Mramorjem in če so bili z njim na sestanku prejšnji teden, na goriškem gradu.

● **Jutri ob 19. uri** se bo sestal v Socialnem centru v Ul. Pasubio 8 rajonski svet za Rojce. Razpravljali bodo o bodočem delu.

Izleti

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo, 23. julija, na izlet na Storžič. Odhod z lastnimi sredstvi s Travnika ob 5. uri. Podrobnejša pojasnila dobijo interesenti na sedežu društva. 29. in 30. julija priredi društvo dvodnevni izlet na Triglav. Zaradi boljše organizacije, društvo prosi, da se udeleženci prijavijo na sedežu.

Kino

Gorica

CORSO Zaprto.
MODERNISSIMO Zaprto.
VITTORIA 17.30—22.00 «Salvate il 'Gray Lady'». G. Haston in D. Carradine.
VERDI 17.00—22.00 «Crash 1, idolo del male». S. Lyon in J. Ferrer.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «Non rubare....»
EXCELSIOR 18.00—22.00 «Un borghese piccolo, piccolo».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Nasilje v Neaplju». — italijanski film ob 18. in 20.
SVOBODA «Dolina bednih» — ameriški film ob 18. in 20. uri.
DESKLE «Nenavadne priložnosti» — italijanski film ob 19.30.

Sadje, cene, vreme in še kaj

O tem, zakaj so cene na zelenjadnem trgu (in ne samo tam) pobesnele, smo pisali in razglabljali že nič kolikokrat. Zato naj za danes velja, da tega, razen izjeme, ob današnjem obisku na goriški tržnici, ne bomo več omenjali, čeprav bi bilo vsekakor zanimivo s številkami ponazoriti, kakšna je pot posameznih vrst sadja in povrtnine, od kmeta-pridelovalca, preko posrednika, grosista in prodajalca, do tistega, ki vse te potrebne, največkrat pa nepotrebne prehode, pošteno in dobro plača. Naš namen je bil, da si pobliže ogledamo, kako poteka kupčija na odkriti tržnici, tam kjer kmetje pripeljejo na prodaj svoje pridelke. Očitno je bil slab dan, kajti razen večje količine breskev (iz Furlanije), ki jih ponujajo po 400 do 800 lir za kilogram, odvisno od vrste in kakovosti, skoraj da ni bilo na prodaj drugega sadja. To pomeni, da se prodajalci na drobno s tovrstnim blagom vedel zalagajo v skladiščih in da je domače sadje prisotno le v minimalnih količinah.

Ženica, ki je sicer doma iz Brd, ki pa že skoraj petdeset let živi v Pevmi in ki je ponujala še zadnje letošnje češnje, je po prvih preveč radovednih vprašanjih postala precej redkobesedna in potem sploh ni hotela več odgovarjati. Najbrž se je ustrašila da sva s kolegom, ki je ves čas vneto pritiskal na sprožilec fotoaparata, od davčnega urada. Ni nama zato preostalo drugega, kot da sva si za nehvaležno zbiranje podatkov izbrala področje pokrite tržnice. Ustavila sva se pri stojnici Karla Sošola, upokojenca iz Pevme, ki že skoraj osem let vsak dan pomaga ženi, prej pa je bil zaposlen v tovarni. Letos sta prodala nad 10 stotov češenj, zato se je naš pogovor zasukal prav v to smer.

— *Kako da je treba letos vsako češnjo plačati že skoraj 20 lir?*

«Čisto preprosto, češenj ni. Kmetje so se vrgli v vinogradništvo, druge dejavnosti pa opustili. Pri tem jim je pomagala tudi dežela, ki je dajala prispevke za nove nasade trt.»

— *Kdo določa cene blaga na drobno?*

«Včasih je za to skrbela občina, potem so to prakso opustili. Zdaj določamo cene kar sami».

— *Imate opravka tudi z nelojalno konkurenco?*

«V glavnem ne, čeprav so občasno tudi taki pojavi.»

— *Vaš delovni urnik?*

«Navadno od pol osmih zjutraj do 13. ali 14. ure.»

— *Kdaj je najlepše in kdaj najhuje?*

«Hudo je pozimi, ko piha od vseh strani, čeprav gre za pokrit prostor. Najlepše pa je takrat, ko ljudje veliko kupujejo.»

— *Zakaj je treba jabolka plačevati po 600, 800 lir ali pa se dražje?*

«Odvisno je pač od posredniške trgovine. Več rok je vmes, dražje je. V primeru jabolk so najmanj trije do štirje posredniki.»

— *Koliko časa nameravate še prodajati?*

Na to vprašanje Karlo ni odgovoril, pač pa je samo skomignil z rameni in se nasmehnil.

22-letni mopedist izgubil življenje

22-letni Renato Brandolin, radijski tehnik, doma iz Tržiča, Ulica A. Boito, 48, je v torek zvečer izgubil življenje v hudi prometni nesreči v kraju Marina Julia, nedaleč od žitnih silosov De Franceschi. Peljal se je z mopedom znamke Rizzato, ko ga je na rahlem ovinku, neposredno pred mostom, zaneslo na levo stran cestišča, kjer je trčil v nasproti vozeči avto volvo belgijske registracije, ki ga je vozil 37-letni belgijski državljan Antoine Pillaerg, v vozilu pa je bila tudi njegova žena in 5 otrok.

Trčenje je bilo za mopedista usodno, saj ga je vrglo nekaj metrov stran, kjer je udaril z glavo ob cestni tlak. Umrl je že med prevozom v bolnišnico. Pogreb ponesrečenca bo danes popoldne.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Giuseppe Verzino, Sara Versolatto, Elisa Crisci, Edi Bussani.

SMRTI: 69-letna upokojenka Edvige Caffau, 83-letna upokojenka Ada Sillani Uccellini, 80-letni upokojenec Riccardo Leban, 77-letni upokojenec Edoardo Perisutti, 73-letni upokojenec Friderik Čaudek, 76-letna upokojenka Maria Perrone Marotta, 66-letna gospodinja Maria Sclaunich Montanari, 71-letna upokojenka Justina Doljak.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. Enrico Toti 52, tel. 72701.

VČERAJ POPOLDNE NEKAJ MINUT PO 16. URI

Spodletel rop v zavodu Banca Nazionale del Lavoro

Trojica oboroženih mladeničev vdrla v notranjost banke
Vozilo in odvrženo orožje kasneje našli blizu Palace hotela

Oborožena trojica je včeraj nekaj minut po 16. uri poskušala izropati Banco Nazionale del Lavoro v Gorici na Korzu Italia, samo kakih 250 m daleč od naše redakcije. Vse se je zgodilo v zelo kratkem času, dveh ali treh minut, in predvsem neopazno, čeprav tako rekoč pred očmi gostov kavarne Al nuovo tricorno, ki so v senci kostanjev kramljali ob popoldanski kavici in so se zavedli, da gre za poskus ropa šele, ko so roparji z veliko naglico odpeljali z avtom bmw 2000 bele barve turinske registracije.

Roparji, po izjavah nekaterih očividcev, naj bi šlo za dva mlajša in enega starejšega moškega, starega okrog 35 let, oblečenega v belo poletno obleko, so v banko vdrli skozi stranska vrata iz bodnika stolpnice. Z lahkoto so odprli lesena vrata, ki držijo v nekaj metrov dolg hodnik, na koncu katerega pa so varnostna vrata iz kristala, ki se odpirajo iz notranjosti. Prav ta nepredvidena ovira pa je roparjem najbrž pokvarila načrt, da so jo klavrno in v vsej naglici pobrisali. Kristalna vrata so poskušali odpreti ali razbiti z brcami, vendar jim to ni uspelo. Z ropotom so samo opozorili uslužbence znotraj banke, da se nekaj dogaja. Takoj se je sprožil alarm. Roparjem ni preostalo drugega kot beg. V naglici so skočili v avto, ki je bil parkiran preko ceste, nasproti kinodvorane Corso ter se hitro oddaljili v smeri postaje. Tako hitro, da jih je avto po 300 ali 400 metrih pustil na cedilu zaradi okvare in so ga v sili parkirali v nedovoljeni smeri kar pred Palace hotelom. Iz vozila naj bi skočili, po izjavah nekaterih očividcev, trije moški, od katerih je bil eden večje postave. Peš so se oddaljili v bližnjo Ulico Bellini. Kaj se je potem dogajalo lahko samo domnevamo. Dejstvo pa je, da so na begu odvrgli tudi orožje, pištolo smith and wesson 38 special, ki so jo kasneje našli v Ulici Mattioli. Najbrž so se roparji vsak zase potuhnili kje v mestu, čakajoč na ugoden trenutek, da se izmuznejo. Za vozilo, ki je ostalo pred Palace hotelom je policija ugotovila, da je bilo ukradeno 5. t.m. v Turinu in da je evidenčna tablica originalna. Tudi pištola je bila ukradena v Turinu. Drugih podrobnosti zaenkrat ni. V teku je preiskava.

Z avtom v zid

Tudi včerajšnji dan ni minil brez hujših prometnih nesreč. Včeraj zjutraj, okrog 7. ure se je na državni cesti št. 56 pri Gabrjah, hudo poškodoval 21-letni študent Gianni Zagato iz Gorice, Ulica Cipriani, 66. Z avtom alfasud goriške registracije 103912 je na ovinku pred znano Tinkotovo gostilno iz za zdaj še nepojasnjenih razlogov zavozil s ceste v desno ter zadel v močan oporni zid. Na pomoč je nesrečnemu vozniku najprej priskočil voznik tovornjaka, kmalu pa je prihitel na kraj nesreče tudi rešilec goriške splošne bolnišnice.

Fanta so v nezavestnem stanju prepeljali v bolnišnico, kjer se bo moral zaradi možganskega pretresa, zloma desne noge in drugih poškodb, zdraviti dva meseca. Zapisnik so sestavili orožniki gabrske postaje.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 2124.

PROSVETNO DRUŠTVO «SKALA» — GABRJE
VABI
14., 15. in 16. julija na
POLETNO PRIREDITEV
JUTRI, ob 20. uri — tekmovanje v briškoli
SOBOTA, ob 20. uri — tekmovanje v briškoli
NEDELJA, ob 19. uri — tekmovanje v košnji in klepanju kose. (Vpisovanje je v teku pri poverjenikih društva. Tekmovalci pa se lahko prijavijo neposredno pred tekmovanjem. S seboj morajo prinesti potrebno orodje)
Vse dni bo igral ansambel «BRIŠKI GRIČ»

PO DVEH LETIH VOJAŠKE DIKTATURE V ARGENTINI

«Mundial» ni pregnal strahu pred rastočo gospodarsko krizo

Letošnja inflacija za okoli 140 odst., delavske plače pa okoli 80.000 lir - Poceni le še meso

O Argentini je bilo veliko govora v juniju, ko se je tam odvijalo mednarodno nogometno prvenstvo. Seveda so komentarji obravnavali predvsem nogometne tekme, vendar pa so mimogrede omenjali tudi življenje na splošno v tej državi. Ker je bilo v Buenos Airesu med «Mundialom» tudi nekaj slovenskih, zlasti starejših športnikov, smo skušali dobiti od njih nekaj splošnih vtisov o življenju v Argentini, podatke pa smo pobrali po uradnih in neuradnih biltenih in revijah, tako da si bodo naši bralci ustvarili približno sliko o tej južnoameriški državi.

V bistvu gre za izrazito kmetijsko deželo, v kateri se industrija le s težavo razvija, ker ni konkurenčna s tujimi proizvodi, ampak osnovana v glavnem na nacionalnem protekcionizmu. Naj takoj omenimo, da ima Argentina le 25 milijonov prebivalcev, država pa je tako prostrana in bogata, da bi preživela desetkrat toliko ljudi. Kljub temu pa preživljajo Argentinci že več desetletij težke čase, saj je inflacija tam normalna zadeva in bo dosegla letos okrog 140 odstotkov, delavska plača pa se suče okrog 80.000 lir. Nekaj torej v tej državi ne gre, saj se nekatere druge novejše države, ki so v podobnih razmerah, mislimo predvsem na Kanado in Avstralijo, neprimerno bolje razvijajo.

Argentina je po ustavi republika, vendar pa preživlja v zadnjih desetletjih večkrat vojaško diktaturo kot pravo svobodo. Pred dvema letoma, 24. 3. 1976, je prišlo do vojaškega državnega udara pri katerem so odstranili krhko vlado Izabelite Peron in njenega svetovalca, ministra Lopeza Rego ter uvedli vojaško diktaturo, ki ji še vedno predseduje general Rafael Videla. Pred državnim udarom je dosegla inflacija v letih 1974 in 1975 skoraj 1.000 odstotkov, kar pomeni, da so se življenjski stroški v dveh letih podeseterili. Argentinski pez je bil razvrednoten za 600 odst., dolar pa so prodajali na črni borzi 30-krat dražje kot v bankah.

Po državnem udaru se gospodarstvo nekoliko izboljšuje, na političnem področju pa se položaj vedno bolj zaostruje. V dveh letih so vojaški diktatorji pobili 8.000 ljudi, 15.000 političnih oporečnikov pa je skrivnostno izginilo. V argentinskih zaporih je še vedno okrog 8.000 političnih zapornikov. V takem stanju je bil «Mundial» nekako ugoden za vojaško diktaturo, ki je skušala tako odvrniti svetovno pozornost od argentinskih bistvenih težav. Istočasno so tudi Argentinci nekoliko pozabili na vojaško diktaturo, medtem ko so navijali za svoje moštvo in kričali na vse grlo «Argentina campeon».

General Videla je sicer obljubil, da bo Argentina spet svobodna leta 1981, sam pa se bo avgusta meseca «umaknil» ter ostal le predsednik republike, ne pa več predsednik vlade in vrhovni vojaški poveljnik.

Glede gospodarstva je treba priznati, da je prišlo v zadnjem dveletju do rahlega izboljšanja in se je inflacija nekoliko omilila, vendar pa je šlo to v glavnem na račun nižjih slojev, katerim niso povišali plač, tako so le-te ohranile 40 odstotkov kupne moči. Letos se bo inflacija predvidoma sukala okrog 140 odstotkov, kar je za naše pojme zelo veliko, za Latinsko Ameriko pa je to skoraj normalno. Država skuša na vse načine skrčiti javne izdatke, vendar je morala potrošiti 700 milijonov dolarjev za «Mundial», uradnikov pa je v državnih ustanovah še zmeraj preveč, delajo pa bolj malo. Zunanjetrgovinska bilanca Argentine je naravnost porazna, saj je pasivna za celih 10 milijard dolarjev. Uvoz je še zmeraj zelo visok, ker so domači industrijski izdelki nekonkurenčni. Argentinska industrija sloni namreč, po Peronovem sistemu, na protekcionizmu in nacionalni zaprtosti. Komaj so sprostili uvoz in je prišlo do konfrontacije s tujo industrijo, je nastal zastoj v domači industriji.

Posebno poglavje zasluži argentinska valuta, novi pez, ki stalno pada. Tečaj peza nasproti dolarju se vsak dan menjuje. Naši športniki so nam pripovedovali, da so sproti menjavali dolarje v peze in tako večkrat prihranili na menjavi, saj se tečaj peza spreminja celo od ure do ure. V Buenos Airesu velja 1.000 lir 946 pezov, v Milanu pa velja 1.000 novih pezov v najboljšem primeru 600 lir. Med tujimi valutami v Argentini najraje menjajo ameriški in kanadski dolar, pa tudi marko, jen in švicarski frank. Ostale valute niso zaželene, ali pa so podcenjene. Letno razvrednotenje peza nasproti dolarju se suče okrog 40-50 odstotkov.

Kljub vsem težavam in slabostim pa kaže, da so argentinski vojaški diktatorji v bistvu optimisti glede gospodarstva, ker računajo na «zeleno zlato», ki bo v bodoče vedno bolj iskano. Gre namreč za kmetijstvo, ki ima v Argentini nepopisne možnosti razvoja. Argentinska zemlja bi lahko nasitila desetkrat toliko prebivalcev, kolikor jih ima ta država. Zato izvažajo okrog polovico pridelkov, z modernizacijo kmetijstva pa bi se izvoz lahko podeseteril. Argentinski minister za gospodarstvo Martinez de Hoz je prepričan, da bo okrog leta 1990 zmanjkovalo hrane na svetu, še posebno v razvitih industrijskih državah. Za tisti čas naj bi Argentina pridelala skupno 100 milijonov ton žita (sedaj ga pridela okrog 11 milijonov ton, polovico tega pa izvozi). Število goveda in ovac naj bi se do leta 1990 podvojilo, tako da bo Argentina lahko veliko pridelkov in mesa izvažala ter tako obogatela, podobno, kot delajo Arabci sedaj s svojim «črnim zlatom» — nafto.

Goveda je v Argentini skupno 35 milijonov glav (prebivalcev je le 25 milijonov), na vsako glavo živine pa pripade hektar rodovitne zemlje (pampas). Cena mesa se suče od 700 do 1.200 lir za kilogram.

Ali se bodo napovedi argentinskega gospodarskega ministra uresničile? Priznati je treba, da vlade industrijskih držav bolj slabo skrbijo za kmetijstvo, ampak pazijo na izvoz industrijskih izdelkov, hrano pa v veliki meri uvažajo. Če bo šlo še dalje po tej poti in bo število svetovnega prebivalstva rastlo, se bodo argentinska predvidevanja verjetno uresničila, najkasneje okrog leta 2.000.

Čez 20 let, torej, bodo mogoče nastopili za Argentino zlati časi, kot so sedaj za Perzijo, Saudsko Arabijo, Kuwait, Emirate perzijskega zaliva in Libijo. Za sedaj pa je ta država, kljub vsem potencialnim bogastvom, med najrevnejšimi na svetu. (ss)

Vendarle veliko turistov

Kaže, da nestalno vreme ne vpliva na turistični obisk na Primorskem, ki je dokaj zadovoljiv. Trenutno se mudi na Primorskem okoli 7 tisoč turistov, od tega 5 tisoč v piranski občini. Portoroški, izolski in koprski hoteli so skoraj v celoti zasedeni, dobro je obiskana tudi Lipica in deloma Postojna, precej prostora pa je še v primorskih višinskih turističnih središčih. V piranski občini je turistični obisk za 30 odstotkov višji kot lani v tem razdobju, kar je vsekakor dober obet tudi za glavno turistično sezono.

Klasje pred žetvijo

OB PRILOŽNOSTI OBRAVNAV PROTI ŠČARANSKEMU IN GINZBURGU

Zavzemanja za nastope sovjetskih disidentov povzročajo predsedniku ZDA velike težave

V nekaterih ameriških krogih pa poudarjajo, da se je Carterju posrečilo rešiti pogajanja SALT 2 pred neuspehom

NEW YORK — V ZDA vlada v teh dneh veliko zanimanje glede poteka in zaključka procesov, ki so v teku v Sovjetski zvezi proti Anatoliju Ščaranskemu in Alexandru Ginzburgu. V tej zvezi časnikar «Washington Post» piše v uvodniku svojega lista, da bo zaključek procesa proti Ščaranskemu precej vplival na bodoče ameriško-sovjetske odnose. Državni tajnik ZDA Cyrus Vance, pa je izjavil da sovjetski sodnijski obračun dvema disidentoma «krši osnovna načela pravice» in «preprečuje izgradnjo zaupanja in sodelovanja med dvema državama». V tem trenutku je vsa ameriška javnost stopila na prste, da bi ocenila, če bo proces proti Ščaranskemu in Ginzburgu zares prerasel v večkrat najavljeni politični «pogrebni popuščanja napetosti».

Tako se po številnih nesporazumih in napetostih, ki so jih v odnosih med Moskvo in Washingtonom povzročile razprave o človeških pravicah, o popuščanju, o afriških dogodkih, o vohunskih aferah, obnavlja ideološka tekma, ki se je začela že s prvimi Carterjevimi kritikami sovjetskega odnosa do svojih lastnih kritikov. Ameriški predsednik je še kot kandidat pisal pisma v podporo sovjetskim disidentom, a v svojstvu predsednika je osebno sprejemal in branil «sovjetske borce za socialno pravico», da bi sedaj pripeljal ta pohod v boju za človečanske pravice do zelo hudih preizkušenj v katerih mora celo mirni Cyrus Vance javno kritizirati sovjetsko pravosodje in odrekati meddržavno, kulturno in znanstveno sodelovanje, da bi zaščitil čast, ugled in prestiž ameriškega predsednika.

Anatolij Ščaranski ni imel nikoli nobene zveze s centralno obveščevalno agencijo (CIA) — je izjavil Carter pred nekaj meseci, toda sovjetski tožilci očitno niso menili, da je ta nenavaden nastop dovolj prepričljiv, da bi umaknili obtožbo o veleizdaji, zaradi katere se mora sedaj v Moskvi zagovarjati 30-letni kompjuterski tehnik, ki je nekoč služil kot nekakšen «ravnatelj za reklamo» mali skupini sovjetskih disidentov, ki so hoteli javno primerjati nekatere nastope svoje vlade s črko in duhom zaključnega helsinškega dokumenta. Anatolij Ščaranski je tako ostal v zaporu, a medtem so odkrili, da so nekateri iz kroga sovjetski disidentov, kot na primer dr. Sanja Lipavski bili v resnici «prostovoljni sodelavci» CIA. Prav zato je tudi Carterjeva obramba Ščaranskega v določeni meri izgubila na svoji prepričljivosti celo v samih Združenih državah Amerike.

Ameriški komentatorji priznavajo, da gre za majhno skupino sovjetskih nezadovoljnežev, ki ne uživajo široke podpore, toda nikoli ne pozabijo spomniti, da reportaže o njihovih dejanjih in mišljenjih, ki jih ameriški dopisniki opisujejo z veliko marljivostjo, na ta ali drugi način prodrejo do milijonov sovjetskih državljanov, ki poslušajo brez zaprek ameriške propagandne radijske postaje. Med sovjetskimi oblastmi in ameriškimi diplomati in časnikarji že več let trajajo obtožbe o povezavi s sovjetskimi disidenti (nedavno od tega sta bila dva ameriška reporterja obtožena klevetanja sovjetske televizije prav v tej zvezi), a prav ob tej priložnosti je ameriške komentatorje posebno presenetil čas in obseg sovjetskega obračuna. Sojenje v Moskvi je bilo napovedano samo dva dneva prej, ko bi se morala v Ženevi sestati ministra za zunanje zadeve SZ in ZDA, da bi nadaljevala pogajanja glede drugega sporazuma o omejitvi strateškega oboroževanja (SALT 2), a od dvanajstih članov skupine za nadzor nad spoštovanjem helsinške deklaracije v Sovjetski zvezi je ostal na svobodi samo en disident.

«Sovjeti pripravljajo kirurški obračun z disidenti ter je moral zato sam Vance javno spregovoriti — pravijo v državnem tajništvu. Ob tej priložnosti pa ameriški minister za zunanje zadeve ni poslušal tistih, ki v ZDA že več mesecev svetujejo, da bi morala Amerika prekiniti pogajanja o omejitvi strateškega orožja zaradi sovjetskega nespoštovanja človečanskih pravic.» Vance je dejal: «Mi bomo nadaljevali naše napore pri pogajanjih za sprejemljivo pogodbo o omejevanju strateške oborožitve, ker je to v našem interesu in v interesu svetovnega miru.» Vendar pa so odložili obiske ameriške znanstvene delegacije in delegacije strokovnjakov za zaščito okolja, ki bi morali odpotovati v teh dneh v Moskvo. Vance in Gromiko pa se bosta vseeno sestala v Ženevi.

Toda spričo teh novih dogodkov, ki potrjujejo nezaupljivost, mnogi ne verjamejo, da bi se Vance in Gromiko lahko sporazumela o kaki pomembnejši točki glede nadzorstva nad strateškim orožjem. Nekateri ameriški komentatorji gredo že tako daleč, da trdijo, da je Sovjetska zveza ukazala naj se sodi Ščaranskemu in Ginzburgu, da bi tako dokazala, da je pravzaprav SALT - 2 bogve kaj ne zanima. V nekaterih ameriških diplomatskih krogih pravijo, da je Sovjetska zveza opustila upanje, da bi bilo mogoče skleniti novi sporazum do konca tega leta ter zato izkorišča priložnost, da enkrat za vselej zapre usta svojim disidentom. Komentator Joseph Kraft, ki je v tem trenutku osebno v Moskvi, piše, da sovjetski politiki ne verjamejo, da bi bil Carter kot predsednik dovolj močan, da bi branil novi sporazum o omejitvi strateške oborožitve vsaj nekaj časa pred ameriškim kongresom. Kraft pravi, da se bodo na tem sestanku med Gromikom in Vancejem sporazumeli za majhen korak o omejitvi razvoja novih tipov izstrelkov in da se bo pri tem vse končalo.

Te sovjetske teorije, sodeč po Kraftovem pisanju, so zasnovane na kritikah tistih ameriških politikov, ki pravijo, da je Carter «preveč mehak ameriški predsednik, ki razprodaja ameriško vojno silo in pripravlja neugoden sporazum.» Zaradi teh pritiskov v brezupnem boju s trmastim kongresom, katerega zelo ugledni predstavniki odkrito ponavljajo, da kongres ne bo odobril sporazuma SALT, mora Jimmy Carter neprestano dokazovati svojo protisovjetsko odločnost in iskati nova jamstva za ameriško vojaško nedotakljivost in da bo zato sedaj Vance zahteval, naj Sovjeti pristanejo na nov sistem raketnih oporišč za ameriške medcelinske izstrelke. V tem sistemu naj bi število praznih ramp preseglo resnične izstrelke, tako, da Sovjetska zveza ne bi bila nikoli zmožna, da bi uničila vse ameriške rakete, ker bi se izstrelki neprestano selili iz kraja v kraj. Te nove zahteve pa so do sedaj redno samo komplicirale že itak zelo zapletena pogajanja. Kraft trdi, da bi se Carter znebil številnih sitnosti, če bi bil takoj izkoristil priložnost, da zaključi pogajanja SALT - 2.

Taka ugibanja pa seveda niso bogve kaj koristna, ker je večina vprašanj glede odnosov med Moskvo in Washingtonom, Carterjem in kongresom, «mehkim» Vancejem in «trdim» Brzezinskim še vedno zelo nejasno. V tem trenutku se je Cyrusu Vanceju, kljub vsem kritikam, posrečilo zaščititi vsaj tisto, kar je osnovnega ostalo od politike popuščanja. Toda kaj bo lahko storil v bodočnosti, če bo sovjetsko sodišče (kot se bojijo nekateri ameriški komentatorji) obsodilo Ščaranskega na smrt? «Washington Post» pravi, da je sedaj vse v rokah Moskve. List pa je prepričan, da še ni vse izgubljeno: če bo Sovjetska zveza izrekla blago kazen, bo prizanesla Carterju in disidenti ne bi uničili «politike popuščanja». Nekateri opazovalci pravijo, da bi v tem primeru postalo jasno, da Moskva sodi Ščaranskemu, da bi ga lahko zamenjala z dvema sovjetskima funkcionarjema v svetovni organizaciji, ki sta obtožena vohunstva.

Pa naj bo tako ali drugače, Ščaranskijev primer še enkrat dokazuje — pravijo nekateri opazovalci v Washingtonu, da Carter s svojim bojem za človečanske pravice v Sovjetske zvezi ni dosegel ničkaj pomembnega. «New York Times» piše zelo neolikano, da je «Moskva pljunila v oko vsem tistim, ki so trdili, da bodo ameriške ostre besede vplivale pomirjevalno na sovjetsko politiko. «Washington Post» pa meni, da vse to dokazuje, da je prav Kremelj kraj, kjer se odloča o odnosih med Sovjetsko zvezo in Ameriko in da to ni Bela hiša. Kadar pa ameriški komentatorji pišejo na ta način, tedaj je treba razumeti to ne kot pohvalo Moskvi, temveč kot grajo šibkega Washingtona. Po enoletnem razpravljanju glede človečanskih pravic tudi ameriški strokovnjaki ne verujejo več v veliko korist Carterjevih plemenitih iluzij.

(Po «Vijesniku»)

Morda blizu Pulja ležišča zemeljskega plina

PULJ — V Jadranskem morju že vrsto let opravljajo raziskave na morskem dnu, ki naj bi pripeljale do najdbe petrolejskih vrelcev oziroma podzemskih plinov. Te raziskave se vršijo tako na italijanski, kakor tudi na jugoslovanski obali Jadrana. Če bi uspeli pri teh raziskavah, potem bi se energetska kriza vsaj nekoliko ublažila za obe jadranski sosedi.

V zadnjih časih so opravili vrsto raziskav tudi kakih 60 km od Pulja. Po poročilih, ki prihajajo so bile te raziskave precej uspešne. Na seji izvršnega sveta skupščine občine Pulj, ki je bila pred nekaj dnevi, so člane sveta seznanili z dosedanjimi raziskavami nahajališč v skoraj neposredni bližini mesta. Kot je bilo poudarjeno, lahko količine, ki so jih odkrili, zadoščajo za gospodarsko izkoriščanje.

Doslej so napravili 15 vrtin. V polovici od njih so našli sledove plina, na dveh mestih so bile količine gospodarne, vendar še vedno ne dovolj velike za izkoriščanje. Raziskovalna dela se še vedno nadaljujejo.

Kot vse kaže, bodo plin kmalu začeli črpati. Zato so zaprosili puljsko podjetje «Uljanik», naj izdela stalne platoje za dovajanje plina na kopno. Dokončne rezultate raziskav je vendarle pričakovati šele ob koncu prihodnjega leta.

Kot smo že dejali, jadransko morsko dno raziskujejo že mnogo let, ker je utemeljena domneva, da to morje skriva v sebi velika naravna bogastva. Zemeljski plin bi prišel kot nalašč zaradi hude energetske krize in še posebej zato, ker je njegovo dovajanje iz Sovjetske zveze oziroma iz Afrike razmeroma drago.

PEKING — Po dvanajstletnem presledku so v Pekingu obnovili tradicijo sobotnih koncertov, ki jih izvaja glavno filharmonično društvo. Prvi koncert te vrste v letošnjem letu so pekinški umetniki izvedli v klubu vseučilišče in šolske oblasti, a na programu so bila v glavnem dela kitajskih skladateljev.

Tradicijo sobotnih koncertov je pekinško glavno filharmonično društvo začelo že leta 1956.

Dogodki v slikah

S sobotnega srečanja tržaških aktivitsk narodnooosvobodilnega boja v prostorih odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici

Mešani pevski zbor iz Divače je nastopil prejšnjo nedeljo pod vodstvom Edija Raceta na «Našem prazniku» v Nabrežini

Na pokrajinskem festivalu listov «l'Unità» in «Delo» v prostorih tržaškega velesejma je tudi razstava slovenskih in italijanskih knjig

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Presenečenje, ki pa žal ne bo prijetno. Vse drugačno razpoloženje v družini.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Vzdušje za smotrno kolektivno dejavnost. Kar se tiče čustvenih zadev, boste preživljali prijeten dan.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Kljub svojemu upravičenemu strahu boste stvar dobro izvozili. Zvečer pojdite v družbo, ki vas vabi.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Napetost bo pokvarila razpoloženje za delo. Prijeten obisk.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Kar morate opraviti, opravite hitro, ker se bo nakopičilo novo delo. Ne rinite v ospredje, ker bi vam to škodovalo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Preveč ste domišljavi in to bo škodovalo vašim poslovnim stikom. Ne delajte si utvar glede čustev neke osebe.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Čemu bi vztrajali v tekmi, ki ne bo imela nobenega haska. Nekoliko napeto ozračje v družini.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Zavihajte rokave, in to čimprej, da ne bo šlo vse rakovo pot. V svoji ljubosumnosti pretiravate.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Pazite, da ne napravite kake napake zaradi svoje malomarnosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Le dobro pripravljen načrt boste lahko izvedli.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nekaj nepredvidenega bo zmotilo normalni potek poslov. Prijateljska družba vam bo pripravila presenečenje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Težave ne bodo majhne, vendar se bo vse prav izteklo. Neka oseba, ki jo imate radi, se vam bo približala.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Koncert ob 13. uri
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
18.15 Italija gledana z neba: Abruzzo in Molise
18.55 Srečanje z Andrejem Mingardijem
19.20 ZORRO (TV film): «Skrivnostni zvoki»
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 V MESTU VAMPIROV, televizijsko gledališče: «Je to vampir?»
21.45 Posebna oddaja Dnevnika 1 Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika
Programi pristopanja

Drugi kanal

13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI
13.15 Passo a due
Program za mladino:
18.15 «Trije mušketirji», 2. nad.
18.30 V živalskem svetu: kača
18.50 Iz parlamenta
Dnevnik 2 - ŠPORT
19.10 «Konni in njegovi prijatelji», TV film
Vremenske napovedi
19.45 Dnevnik - ODPRTI STUDIO
20.40 VIDEOSERA
21.35 «Pepelka» melodrama v treh dejanjih Ob koncu Dnevnik - ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

19.10 OBZORNIK
19.20 Pariška melodija
19.55 Ne prezrite: Afriška lepota včeraj in danes
V oddaji bo prikazana razstava afriškega nakita, ki je do konca septembra na ogled v Etnološkem muzeju v gradu Goričane. Kamera je svoje oko uprla v razstavne predmete, ki večinoma sodijo že v preteklost Afrike. Afriški študenti, ki študirajo v Ljubljani pa nas bodo popeljali v sedanjost in nam povedali, koliko te lepote iz preteklosti se je ohranilo do danes.
20.15 Risanka
20.30 DNEVNIK
21.00 Film tedna: «Drugi Francisco», kubanski film
Glavna junaka zgodbe sta črnski suženj Francisco in mulatka Doroteja. Njun gospodar Ricardo ravna zelo grdo z njima. Francisco je zaljubljen v Dorotejo, rad pa jo vidi tudi gospodar. Ker Ricardo opazi, da je Doroteja naklonjena Franciscu, se nad njim maščuje. Muke, ki jih mora Francisco trpeti, so skorajda prehude, zato se Doroteja pre da gospodarju, saj samo tako lahko reši življenje ljubljenemu človeku.
22.40 Med dvema domovinama reportaža
23.15 DNEVNIK
23.30 Jazz na ekranu

Koper

21.00 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 «Quien Sabe», film
V glavnih vlogah igrajo: Gian Maria Volontè, Klaus Kinsky, Martine Beswick, Lou Castel, Carla Gravina.
23.20 Cinenotes
23.50 V dvoje je lepše peti

Zagreb

19.45 Ali morda veste
20.30 DNEVNIK
21.00 Paralele
21.50 «Gruntovčani», nadalj.
22.50 DNEVNIK
23.05 «Echo II», balet

ŠVICA

20.10 DNEVNIK
20.25 Svet, v katerem živimo
20.55 «Sklenilo se bo prijateljstvo» TV film
22.35 «Ukradeno pismo», TV priredba
23.30 Kolesarstvo: TOUR DE FRANCE

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.45 Poletna beležnica; 8.05 Prijateljsko iz studia 2; 9.05 Včeraj in danes; 9.30 Govorimo o manjšinah; 9.40 Ritmična glasba; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.45 Gugalnica: Cicibani rišejo; 11.00 «San Michele» - 4. nadalj.; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Letošnja revija «Primorska poje»; 13.30 Od melodije do melodije; 14.10 Roman v nadaljevanjih; 14.50 Mladi in glasba; 15.35 Plošče za najstnike; 16.30 Odprimo knjigo pravljic; 17.05 Orkester Radiotelevizije Ljubljana; 17.30 Glasbena panorama; 18.05 Slovenska politična in socialna misel; 18.25 Za ljubitelje operne glasbe.

KOPER

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.05 - 8.00 Glasba za dobro jutro; 10.00 Z nami je . . .; 10.15 Orkester Quiney Jones; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Festivalbar; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Na proster; 14.10 Plošče; 14.33 Poje Rino Gaetano; 14.45 Orkester Casadei; 15.00 Znane klavirske skladbe; 15.32 Glas Bisere Velentanlič; 16.00 Orkester in zbor Burta Bacharacha; 16.40 Flash glasba; 17.00 Knjižna polica; 17.40 Glasbeni notes; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Glasba po željah; 19.45 Mladi izvajalci; 21.00 L'Opera: poezija, glasba in ples; 21.32 Rock party; 22.00 Glasba slovenskih skladateljev; 22.30 Orkester Eddie Drennon; 22.45 Jugoslovanska pop scena; 23.45 Poje Gilbert Becaud.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00 in 7.20 Glasbeno prebujenje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 8.50 Glasbeni trenutek; 9.00 Radio, anch'io; 11.30 Glasbena oddaja z Mino; 12.05 in 13.30 Vi in jaz' 78; 14.05 Glasbena oddaja z Riccardom Cocciantijem; 14.30 Življenje in smrt italijanskih mask; 15.00 Poletje z nami; 16.40 L'incantadiavoli; 17.05 La Certosa di Parma, radijska igra - 6. nadalj.; 17.50 Ali veš?; 18.35 Programi pristopanja; 19.10 Nabožna oddaja; 19.15 Glasbeni grehi; 20.20 Umski procesi; 21.35 Poletne noči;

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Za dobro jutro; Dva igralca na obisku; 9.32 Le ragazze delle Lande, 3. epizoda; 10.12 Neka oseba pripoveduje svojo zgodbo; 11.32 Carta d'identitalia; 12.45 Ne, ni BBC!; 13.40 Glasbeni spored; 15.00 Tukaj Radio 2; 17.55 Spazio X - glasbeni odmor; 18.33 Zvočni arhiv.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 19.00, 20.00 Poročila; 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško popotovanje; 10.20 Počitniški pozdravi; 10.40 Narodne in ponarodele; 11.40 Turistični napotki; 12.03 Uganite, pa vam zaigramo . . .; 13.10 Zvoki znanih melodij; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.30 Priporočajo vam . . .; 15.05 Zborovske pesmi; 15.20 Koncert za mlade poslušalce; 15.40 Mehurčki; 16.30 Pleta ritmov z ansambli; 17.00 «Vrtiljak»; 19.05 Pravljični svet; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Ljubljanski jazz ansambel; 21.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 22.00 Literarni večer; 22.40 Lepe melodije; 23.20 V svetu pripovedk;

Patronat KZ - INAC svetuje

TUDI NESTALNEMU UČNEMU OSEBJU PRAVICA DO ODPRAVNINE

Vpr.: *«Sem bivši profesor na slovenski šoli in dve leti sem že v pokoju. Ob upokojitvi me je zelo prizadelo dejstvo, da za vsa leta svoje profesorske kariere nisem prejel odpravnine, ker pač nisem imel staleža. Čeprav se mi zdi tako določilo krivično in sem tedaj tudi protestiral pri pristojnih oblasteh, pa vendar nisem dobil niti počenega groša. Tako je moja kategorija nestalnega učnega osebja na šolah, ki je že itak prikrajšana pri pokojnini (nima pravice do ugodnejše državne pokojnine, temveč do pokojnine INPS), še enkrat nepravično oškodovana. Na to nesimpatično zadevo sem sicer skoraj že pozabil, pa mi je te dni neki znanec omenil, da je baje prišlo do nekaterih premikov. Ker se vi kot Patronat zanimate za take stvari, vas vprašujem, če je res kaj novega?» Sledi podpis.*

Prišlo je res do pozitivnih premikov, in to v takšni meri, da je bila priznana tudi nestalnemu učnemu osebju na šolah pravica do odpravnine ob prekinitvi delovnega razmerja. V tem smislu govori razsodba Ustavnega sodišča št. 65 z dne 13. 4. 1977, ki je bila objavljena v uradnem vestniku št. 113 z dne 27. 4. 1977. Razsodba pravi, da je ustavno nezakonit člen št. 18 zakona 207/47, ki odreka pravico do odpravnine učnemu osebju, ki nima staleža. Na tej osnovi je Ministrstvo za javno vzgojo 11. 3. 1978 odposlalo šolskim skrbništvom navodila za izvajanje novih določil.

Kar se veljavnosti razsodbe tiče, se ta izvaja od 28. aprila 1977 dalje, torej od dneva po objavi v uradnem vestniku. Vendar pa izplačilo odpravnine lahko zahtevajo vsi tisti bivši nestalni profesorji, ki so prenehali v zadnjih desetih letih. Torej spadate tudi vi v ta krog koristnikov in tako vam bo popravljena storjena krivica, čeprav z rahlo zamudo.

Ker to verjetno zanima širši krog ljudi, bi morda malo razčlenili celotno zadevo, seveda govorimo o nestalnem učnem osebju. Pravico do likvidacije ima vsakdo, ki uveljavlja vsaj eno leto neprekinjenega delovnega razmerja in je bil ob prekinitvi rednega razmerja pokojninsko zavarovan. Pristojni za izplačilo omenjene odpravnine so za učno osebje šol druge stopnje pokrajinski šolski uradi, ostali (osebje na konservatorijih, akademijah ipd.) pa se morajo obrniti neposredno na ministrstvo za javno vzgojo. Višino odpravnine izračunamo takole: 80 odstotkov zadnje mesečne plače pomnožimo z leti delovne dobe, in tu ride v poštev tudi leta, priznana po zakonu 336/70.

Vsak upravičenec mora sam nasloviti prošnjo na pristojni pokrajinski šolski urad in priložiti predpisano dokumentacijo. V primeru, da je upravičenec medtem preminil, lahko vloži zahtevek njegova vdova oziroma dediči.

Do odpravnine ima pravico tudi neučno osebje na šolah druge stopnje, ki ni v staležu. Vsa nadaljnja pojasnila nudijo pristojni šolski uradi, ali pa naš Patronat INAC, Ul. Cicerone 8/b - tel. 62785.

POOBLASTILO ZA DVIGANJE POKOJNINE

Vpr.: *«Moj oče prejema iz Jugoslavije majhno pokojnino, ki mu jo izplačujejo potom Tržaške kreditne banke. Zdaj je zbolel in je v bolnici, tako da ne more sam dvigniti pokojnine. Kaj naj naredimo?» D.J.*

Možni sta dve rešitvi: imetnik pokojnine, se pravi vaš oče, lahko napiše pooblastilo na vaše ime, da vi dvignete pokojnino. Če pa bi hoteli, da vi redno inkasirate namesto očeta, je bolje, da pošlje v Ljubljano na SPIZ pooblastilo z željo, da na izplačilni nalog zapišejo tudi vaše ime. Tako se boste izognili vsakršni sitnosti in formalnostim.

KOLESARSTVO

12. ETAPA «TOUR DE FRANCE»

Stavka med prvo poletapo!

Kolesarji so stavkali zaradi izredno napornega sporeda - V popoldanski (drugi) poletapi, ki se je regularno odvijala, je zmagal Esclassan

TOULOSE — Včeraj bi morali biti na sporedu dve poletapi. Zaradi nepredvidene stavke kolesarjev pa velja za uradno lestvico le druga, popoldanska poletapa.

V jutranji poletapi so se kolesarji šele med vožnjo odločili za nenavaden protest. Mirno so prevozili 150 km dolgo pot iz Tarbesa do Valence d'Agena, prav pred ciljem pa so se za nekaj minut zaustavili in nato peš prešli čez cilj. Razlogov za ta protest je več, v glavnem pa so kolesarji stavkali zaradi «nečloveških» odnosov do njih s strani organizatorjev. Kolesarji so se morali namreč po prejšnji težki etapi (na sporedu je bil celo sloviti Tourmalet) včeraj zbuditi ob petih, danes pa jih čaka isto. To je razjarilo že utrujene kolesarje, ki so se tako odločili za stavko.

Za stavko so se kolesarji skupno odločili, kljub nekaterim nasprotovanjem. Baje so voditelji protesta v glavnem Francozi, predvsem Hinault, najodločnejši pa so bili vsi boljši kolesarji. Reakcije so v kolesarskih krogih različne, mnogi bivši kolesarji pa dajejo tekmovalcem prav. Trdijo, da bi morali biti kolesarji soudeleženi pri programiranju prireditve. Odločno proti stavki pa so bili seveda gledalci, ki so se na cilju celo fizično spoprijeli s kolesarji.

Drugo poletapo iz Valence d'Agena do Toulose pa so tekmovalci regularno prevozili. Poletapa ni prinesla sprememb na skupni lestvici, saj so kolesarji skupno privozili na cilj. V sprintu je zmagal francoski specialist Esclassan.

Vrstni red:
1. Jacques Esclassan, ki je prevozil 96 km v 2.19'12" s poprečno hitrostjo 41,379 km na uro
2. Raas (Niz.)
3. Maertens (Bel.)
4. Delepine (Fr.)
5. Karstens (Niz.)
6. Gauthier (Fr.)
7. W. Terlinck (Bel.)
8. G. Terlinck (Bel.)
9. Bertin (Fr.)
10. Fussien (Fr.) vsi v času zmagovalca.

Skupna lestvica:

1.	Joseph Bruyere (Bel.)	58.38'42"
2.	Hinault (Fr.)	po 1'05"
3.	Zoetemelk (Niz.)	1'58"
4.	Pollentier (Bel.)	2'47"
5.	Kuiper (Niz.)	4'06"

Družino Dore in Žarka Bana je razveselil prihod prvorojenca

ANDREJA

ŠD Zarja jima čestita in želi vse najboljše.

SABLJANJE

SP V HAMBURGU

SZ brez konkurence?

HAMBURG — V tem kraju se bo od danes do 22. julija odvijalo svetovno prvenstvo v sabljanju.

Tudi letos je glavni favorit na tem prvenstvu reprezentanca Sovjetske zveze, ki že nekaj let zaporedoma nesporno prevladuje v tej športni disciplini. Naj omenimo le, da so Sovjeti na lanskem SP osvojili štiri zlate kolajne v osmih disciplinah.

ATLETIKA

Slavje Francije

MALMÖ — V ponedeljek in v torek je bilo v tem mestu mednarodno prijateljsko srečanje v atletiki med reprezentancami Francije, Švice in Švedske. V skupnem seštevku je zmagala Francija (281 točk) pred Švedsko in Švico (obe 212 točk).

AVTOMOBILIZEM

PERGUSA (Enna) — V nedeljo bo v tem kraju 18. mednarodna avtomobilska dirka «Coppa Florio», ki bo veljala za evropsko prvenstvo v kategoriji «šport».

ODLOČITEV IZVRŠNEGA ODBORA CONI

Izvolitev novega predsednika

Včeraj se je tudi sestal odbor italijanskih profesionalnih nogometašev - Zaupnica predsedniku Campani

RIM — Včeraj je bila v palači CONI pri Foru Italicu seja izvršnega odbora CONI, na kateri so v glavnem preučili položaj po odstopu Giulia Onestija z mesta predsednika. Kot je znano, je bil Onestilani novembra zopet izvoljen za štiri leta, a je zaradi sodnega postopka, ki ga je sprožil inž. Nostini (predsednik sabljaške zveze) moral odstopiti, ker po obstoječih zakonih ni imel pravice do ponovne izvolitve.

IO najvežnejše italijanske športne organizacije je izrazil Onestiju svojo zahvalo za delo, ki ga je opravil v 34 letih, v katerih je bil na čelu CONI. Njegovo funkcijo je sedaj prevzel podpredsednik Croce, ki pa je že izjavil, da bo podal ostavko na prihodnji skupščini CONI, ki bo 4. avgusta in na kateri bodo tudi izvolili novega predsednika. Croce se je odločil za ta korak iz tovarištva in prijateljstva do Onestija, saj sta delovala kar 20 let skupaj. Poleg njega je tudi tajnik Mario Pescante izjavil, da bo 4. avgusta odstopil, a po neuradnih vesteh bo to v veliki meri odvisno od osebe, ki bo prevzela predsedniško mesto. Trenutno je najresnejši kandidat predsednik italijanske nogometne zveze Franco Carraro.

Včeraj je tudi bila v Bologni seja odbora zveze profesionalnih nogometašev. Člani odbora so se soglasno strinjali z delovanjem predsednika Campane, ki je s svojim posegom pri pretorju Costaglioli sprožil afero na nogometni borzi. V glavnem se zveza profesionalnih nogometašev bori proti posegu posrednikov pri prodajanju igralcev.

Na koncu seje so se odborniki pozitivno izrekli glede zakonskega dekreta, ki bi moral rešiti krizo.

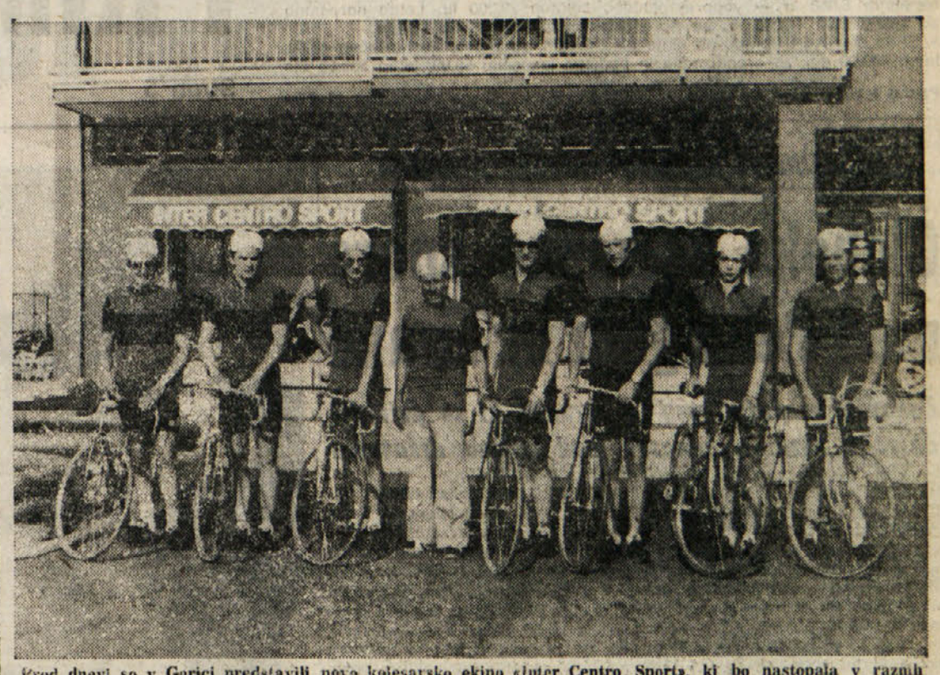

Pred dnevi so v Gorici predstavili novo kolesarsko ekipo «Inter Centro Sport», ki bo nastopala v raznih kategorijah. Njen predsednik je večletni ljubitelj te športne panoge Ignazio Interbartolo. Na sliki: skupina kolesarjev ICS s predsednikom Interbartolom

KOŠARKA

SINOČI V ŠKEDNJU

Visoka zmaga reškega Kvarnera

Reprezentanca SL — Kvarner 96:136 (47:70)

REPREZENTANCA «SAN LORENZO»: Ponton 2, Comici 2, Quarantotto 22, Falconetti 12, Grisoni 3, Palombitta 8, Dudine 8, Cecotti 10, Giraldi 12, Cumbat 12, Sardos 5.

KVARNER REKA: Pilepić 36, Kurelić 20, Bradarić 26, Grabovac 6, Furčić 21, Bijelić 13, Jugo 17.

SODNIKA: Festini in Dalfovo (oba iz Trsta).

Sinoči sta se v Škednju v prijateljski košarkarski tekmi spoprijela reprezentanca najboljših igralcev turnirja «San Lorenzo» in reški Kvarner, ki igra v prvi jugoslovanski ligi.

Kot sam izid kaže, je bila premoč gostov očitna, saj so le-ti predvajali hitro in učinkovito igro ter so nasprotnikom zlahka uhajali na koš, predvsem s hitrimi protinapadi.

Pri Rečanih je bil najboljši mladi Pilepić, domačini pa so zadovoljili zaradi požrtvovalnosti in še posebno pohvalo zasluži Quarantotto.

BOCEN — Danes in jutri bo v tem mestu mednarodno tekmovanje v skokih v vodo, katerega se bo udeležilo 50 tekmovalcev iz 15 držav.

OD DANES DO 28. AVGUSTA V GLAVNEM MESTU ALŽIRIJE

Tretje afriške športne igre

Henry Rono bo glavna zvezda tega velikega afriškega športnega dogodka - Odkritje novih talentov? - Atletika v središču pozornosti

Od danes pa do 28. t.m. bo prav gotovo pozornost športne javnosti usmerjena v glavno mesto Alžirije, kjer bodo 3. afriške športne igre. Prve so bile v Brazzavillu leta 1965, druge pa v Lagosu 1973.

Športna elita Afrike bo v teh julijskih dneh zbrana v Alžiru, ki je bil pred tremi leti organizator sredozemskih iger. V glavnem mestu Alžirije so športne naprave res odlične, tako da bodo imeli tekmovalci iz te celine možnost, da pokažejo svoje sposobnosti in napredek v zadnjih letih tudi na področju telesne kulture.

Športne igre Afrike pa so predvsem priložnost, da afriška mladina še bolj utrdi prijateljstvo med seboj in s pomočjo športnih bojev okrepi zveze svojih narodov, ki so se stoletja borili za svojo svobodo in neodvisnost.

Na teh igrah se bo zbralo več kot 2300 športnikov iz 29 držav afriške celine, da bi pokazali svojo moč, borbenost, športni duh in stopnjo razvoja športa v deželi, ki jo bodo zastopali. Težak in izčrpljujoč narodnoosvobodilni boj afriških narodov za svobodo je v mnogih teh deželah sprožil vsesplošen napredek tudi na tem področju. Ni potrebno poudarjati, da postaja tudi telesna kultura del družbenega dogajanja v teh državah.

Medtem ko so se afriški športniki desetletja borili na raznih tekmovanjih v dresih držav kolonizatorjev, pa zastopniki Alžirije, Egipta, Kenije, Nigerije, Zambije, Tanzanije in drugih neodvisnih ter neuvrščenih držav branijo danes barve svojih svobodnih dežel.

Skozi ta tekmovanja bodo udeleženci izražali tudi svojo pripravljenost, da v športnih arenah pokažejo svoje sposobnosti, ki niso majhne. Športniki Afrike, zlasti atleti, so dosegli že lepe rezultate in mnoga imena so bila in so še na seznamu svetovnih rekorderjev. Kdo ne pozna imena preminulega maratonca Etiopije Bikile, pa Aki Bue iz Ugande, Filiberta Bayija iz Tanzanije ter še številne druge.

Danes pa je nedvomno v središču svetovnih atletskih dogajanj 27-letni tekač na srednje in dolge proge Henry Kono iz Kenije, ki je v letošnji sezoni izboljšal že štiri svetovne rekorde, in sicer na 3000, 5000, 10.000 in 3000 m čez zapreke. Podobne podvige so v preteklosti dosegla samo nekatera izredno slavna imena kraljice športov — Jessy Owens (ZDA) ter legendarni Paavo Nurmi.

Vsekakor pa je potrebno omeniti, da Kono ni osamljeno in edino ime afriškega športa. Lahko pričakujemo, da se mu bodo slej ko prej pridružili še drugi, vsaj za zdaj še neznani športniki, ki čakajo svojo priložnost. Morda je ta priložnost prav Alžir?

Razen pričakovanih dobrih rezultatov naj bi 3. športne igre Afrike še bolj vplivale na nadaljnji in hitrejši razvoj športa v tem delu sveta, ki se mu prav gotovo obetajo veliko boljši časi.

NOGOMET

Tudi LR Vicenza

CADIX — V tem mestu bo 26. in 27. avgusta mednarodni nogometni turnir, na katerem bodo sodelovale naslednje ekipe: Atletico Madrid in Valencia (Španija), River Plate (Argentina) ter LR Vicenza (Italija).

* * *

DUNAJ — Avstrijska nogometna zveza je izbrala novega državnega selektorja. Dosedanjega trenerja Senekovitscha bo zamenjal 51-letni Karl Stotz.

ODBOJKA

BRUSELJ — V tem mestu je bilo žrebanje evropskih odbojkarskih pokalov. V pokalu prvakov bo Paoletti iz Catanije igral proti zmagovalcu predtekme CSKA Sofija — Olimpiakos, v pokalu pokalnih prvakov pa se bo Federlazio srečal z močno ekipo Levski Sofija (Bolgarija).

Uspelega turnirja v malem nogometu v Dolini «4 + 4» se udeležujeta tudi ekipi ADM (zgoraj) in Cianocolori (spodaj)

Iz planinskega sveta

Včeraj so pokopali Stanka Perovška

Včeraj so na tržaškem pokopališču pri Sv. Ani pokopali zamejskega družbenoprosvetnega delavca Stanka Perovška, ki je umrl v nedeljo ponoči po dolgi bolezni v 77. letu starosti. Stanko Perovšek je deloval v Slovenskem planinskem društvu že od samega začetka leta 1946, pa vse do lanskega leta, ko se je moral zaradi bolezni umakniti. Skupno je bil Perovšek odbornik v SPDT celih 29 let, v glavnem pa se je ukvarjal z blagajništvom, vodenjem izletov in raznih odsekov, v zadnjem obdobju pa je bil podpredsednik. Njegova značilnost, katere se bomo mlajši odborniki radi spominjali, je izredna resnost in skromnost, s katero se je lotil vsakega dela, ki ga je nato vedno dobro opravil.

Pogreb Perovška je bil v opoldanskih urah, sijalo je mogočno sonce, žalnega sprevoda pa se je udeležilo mnogo njegovih starejših prijateljev z izletov v slovenske gore, katere je tudi sam mnogo vodil, pa tudi mlajših, ki ga sicer niso dobro poznali, ker je bil Perovšek bolj molčeč in tih človek, vendar pa so ga spoštovali zaradi njegovih človeških vrlin. Ob odprtem grobu je spregovorila dolgoletna predsednica SPDT dr. Sonja Mašera. Sledila je govorila prosto, brez nikakršnih vnaprej pripravljenih visokodonečih besed, zato pa je bil govor toliko toplejši in prisrčnejši. Dr. Mašera je govorila o Perovšku kot o človeku velikih moralnih vrlin in izredne srčne dobrote in skromnosti, kar je izkazoval tudi v delovanju v SPDT.

Poletno delovaje SPDT

To nedeljo se bodo planinci SPDT udeležili avtobusnega izleta v Tolmin in okolico. Za planince bo na sporedu vzpon na Mrzli vrh (1.360 metrov) nad Tolminom. Hoda bo skupno kake štiri ure. Neplaninci si bodo lahko ogledali slikovito okolico Tolmina, predvsem pa znamenita Tolminska korita. Vpisovanje je na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20) od 11. do 12. ure. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

* * *

To nedeljo se je skupina starejših planincev SPDT podala na izlet na Sv. Trojico nad Postojno. To je lepa razgledna točka ter eden najlepših vrhov vse Notranjske, spada pa tudi med točke slovenske planinske transverzale. Planinci so se v zgodnjih jutranjih urah odpravili na izlet z vlakom do Postojne, od tu pa so krenili peš na vrh. Hoda je bilo še kar precej, vreme je bilo tudi tokrat muhasto, planinci pa so predvsem občudovali prekrasno floro na zelenih pobočjih te planine.

* * *

Planinski štafetni pohod, ki ga prirejata SPDT in SK Devin ob sodelovanju SPDG in Beneškega planinskega društva, je že žel mnogo zanimanja in povpraševanja. Pohod, ki bo trajal teden dni in bo praktično razdeljen na etape, se bo pričel 20. avgusta ter zaključil v Ribčevem lazu ob Bohinjskem jezeru 27. avgusta, kjer bo svečana slovesnost ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav. Vpisovanje je že odprto na sedežu ZSŠDI vsak dan od 11. do 12. ure.

Messner na Everestu

Reinhold Messner je edini alpinist na svetu, ki je osvojil kar štiri osemtisočake, vendar na najbolj klasičen alpinistični način, brez kisikovih bomb, brez posebnih naprav, ki jih uporabljajo moderni alpinisti, da bi premagali «nepremagljive» stene. Pred kratkim je osvojil Everest, ki je s svojimi 8848 metri najvišja gora na svetu, tudi tokrat brez kisikovih bomb. Pred tem njegovim zadnjim podvigom, je Messner opravil 1200 (!!) vzponov po vsem svetu, 89 prvenstvenih smeri ter 22 izvenevropskih odprav. S temi podvigi je postal prav gotovo najbolj znani alpinist na svetu, pa tudi najbolj drzan, tisti, ki se je lotil «nemogočih» sten. Svoj zadnji vzpon na Everest je opisal na neki tiskovni konferenci v Milanu. Tu je med drugim izjavil, da se je moral najprej aklimatizirati okoli mesec dni na 5000 metrih, da bi se navadil na zelo razredčen zrak. Zelo zavzeto je opisal svoje vtise na vrhu Everesta, kjer se je, po njegovih besedah, čutil zelo lahek in prost. Messner je nadalje dodal da se bo kmalu lotil stene Nange Parbata, ki je visoka kar 4500 metrov. Predvidoma bi moral podvig opraviti v 10 - 12 dneh. D. J.

ŠAH — *V organizaciji ŠK Rudar*

SREČANJE V IDRIJI

Dvoboj na 16 deskah so osvojili starejši člani

Šahovski klub Rudar Idrija je v počastitev dneva rudarjev in dneva borcev pripravil tradicionalno srečanje šahistov iz Cerknega, Idrije in Spodnje Idrije.

V prostorih restavracije «Nebesa» v Idriji se je zbralo 40 članov kluba, ki so se pogovorili o dosedanjem delu in načrtih za prihodnje. Idrijski šahisti nimajo igralnih prostorov, zato šahovska dejavnost, ki je bila v preteklih letih zelo dobro organizirana in je dosegla dobre rezultate, sedaj stagnira. Kljub temu pa je šahovska igra kot cenena in koristna oblika rekreacije zelo priljubljena med delavci v nekaterih delovnih kolektivih idrijske občine. Tako se delavci «ETA» Cerkno, Kolektorja in IMP - TIO Idrija srečujejo na tradicionalnih dvobojih; hitropotezni šah pa je med delavci zelo priljubljen tudi med polurnimi odmori med delovnim časom.

Šahisti so se dogovorili, da bodo svojo aktivnost poživili v poletnih mesecih, ko bi za širši krog ljubiteljev šahovske igre demonstrirali partije za naslov svetovnega prvaka med Karpovom in Korčnojem, pripravljajo se na zanimivo srečanje šahistov pod imenom «24 ur šaha v Idriji», jeseni pa bi pričeli z organiziranjem šahovskih krožkov v osnovnih šolah idrijske občine.

Mladi in starejši člani kluba so na koncu srečanja odigrali dvokrožni dvoboj na 16 deskah, ki se je končal z zmago starejših članov z rezultatom 18:14.

Posamezni rezultati dvokrožnega šahovskega dvoboja na 16 deskah med mladimi in starejšimi člani šahovskega kluba Rudar Idrija:

1.	Petrič - Troha	1:1
2.	Tavčar - Crnobrnja	0:2
3.	Medved - Kanduč	0:2
4.	Bolko - Bajc	0:2
5.	Likar - Majnik	0:2
6.	Mlakar - Hladnik	2:0
7.	Sedej - Jereb	0,5:1,5
8.	Filipič - Kenda	0:2
9.	Grahelj - Kenda	2:0
10.	Vukanič - Završnik	2:0
11.	Hadalin - Erjavec	:1
12.	Cigale - Seljak	1:1
13.	Kopač ml. - Kopač st.	1:1
14.	Ličer - Burnik	0:2
15.	Bavdaž - Munh	2:0
16.	Vodopija - Bončina	1,5:0,5

SILVO KOVAČ

V TITOVEM UŽICU

Zmaga Ljubojevića

Pred kratkim se je v Titovem Užicu zaključil mednarodni šahovski turnir, katerega se je udeležilo 14 šahistov, od katerih je bilo kar 11 velemojstrov. Po predvidevanju je zmagal najboljši jugoslovanski šahist Ljubomir Ljubojević, ki je osvojil skupno 10 točk. Na splošno lahko trdimo, da je na tem turnirju «Ljuba» igral dobro in napadalno, saj je izgubil le eno partijo z Rajkovič, potem ko je celo partijo imel pobudo v svojih rokah. S silovitim finišem, v katerem je nizal zmage kot na tekočem traku, pa si je že nekaj kol pred koncem zagotovil prvo mesto.

Rezultati zadnjega kola: Jovšić - Todorčević 1:0, vse ostale partije pa so se zaključile z remijem.

Končna lestvica pa je sledeča: Ljubojević 10 točk, Smejkal 9, Rajković 8, Ermenkov 7,5, Andersson, Kurajica in Bagirov 7, Matulović, Kovačević in Tringov 6,5, Jansa 5,5, Todorčević, Jovšić in Radojčić 3,5.

D. J.

L'AQUILA — Ženske nogometne reprezentance Italije, Jugoslavije, Škotske, Valesa, Belgije in Švice bodo sodelovale na Mednarodnih igrah v ženskem nogometu '78, ki bodo od 27. julija do 5. avgusta v raznih abruških mestih.

NOGOMET

TURNIR «4 + 4»

Drevi finalne tekme od 7. do 14. mesta

Sinoči so v Dolini odigrali zadnje tekme izločilnih skupin turnirja «4+4». V skupini A je prvo mesto osvojila ekipa Supermarket Jež iz Boljunca pred ekipo Cianocolori, v skupini B pa je doslej znano ime enega finalista (Gostilna pri studencu), drugega finalista bo pa določila tekma med PAM Domjo in SD Žerjal iz Boljunca.

Končna lestvica (po 7. kolu)

SKUPINA A

Supermarket Jež 12; Cianocolori 10, Riba '75 8; Mode Lara 5; Mačke 5; Prebeneg '78 1; Gostilna Ezio 1.

SKUPINA B

Gostilna pri studencu 9; Gostilna Ljena 8; PAM 7; SD Žerjal 5; Sanson 4; NK Ricmanje 1; ADM 1. (PAM, SD Žerjal, NK Ricmanje in ADM imajo tekmo manj)

Drevi bodo na sporedu finalne tekme od 14. do 7. mesta z začetkom ob 20. uri. Jutri bo ob 20.30 srečanje za 5. in 6. mesto in nato polfinalne tekme, v soboto pa bo zaključni večer, na katerem bo sodelovala tudi boljunska godba na pihala «Pleh muzika» (ex «Rabiosa»), z naslednjim programom:

ob 20. uri: tekma za 3. in 4. mesto

ob 21. uri: povratno srečanje med «Češpami» in «Figami»

ob 22. uri: finalna tekma za 1. in 2. mesto

Na koncu bo na občinskem odbojkarskem igrišču nagrajevanje letošnjega turnirja «4+4».

SMUČANJE

KL: Lindberg najhitrejši

CERVINIA — V drugem poskusu smučarskega tekmovanja «Kilometer lance» je bil najhitrejši Šved Lindberg.

Vrstni red:

1.	Lindberg (Šve.)	km/h 190,981
2.	Bereuter (Av.)	190,779
3.	Buschman (ZDA)	190,074
4.	Caffoni (It.) in Putz (Av.)	189,974

TENIS

V nekaterih evropskih mestih so odigrali prvo kolo teniškega tekmovanja za pokal Galea.

V tem kolu so Jugoslovani brez težav premagali Turčijo.

Izidi:

Myslowice:

Jugoslavija - Turčija	5:0
Finska - Poljska	3:2

Bukarešta:

Romunija - Ciper	3:0
Romunija - Iran	2:0
Iran - Ciper	2:1

Lizbona:

Portugalska - Maroko	5:0
Mehika - Tunizija	5:0

Atene:

Belgija - Grčija	3:1
Madžarska - Monako	3:1

GSTAAD — V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v tem mestu je Argentinec Vilas premagal Francoza Govena s 6:4, 6:4.

Emil Frelih

ČAR INDIJSKEGA JUGA

(potopis)

8.

Bog morja Neptun zadnjega dne v letu ribičem ni bil naklonjen. Njegov blagoslov je bil tokrat pičel. Z zadnjimi potegi mišičastih rok je zamrla pesem ribičev in ženske z otroki so se s praznimi košarami in sklonjenimi glavami nemo podajale domov. Mokri in prepoteni ribiči in veslači so nato na valjih, ki so jih sproti podstavljali na mokrem pesku pod trup barkače, povlekli veliko in težko barko na breg. Utihnila je pesem dela. Resnih obrazov, marsikdo je v mislih klel, so pospravljali in urejevali vse potrebno za prihodnji ribolov.

Spoznal sem tudi senčne strani opevanega paradiža v tropih. V resnici mi je bilo žal teh ljudi ob tolikšnem njihovem trudu in znoju. Želeli so se posloviti od zadnjega dneva v letu z večjo svečanostjo pa jim morje ni bilo naklonjeno.

Gladina morja, vse tja do obzorja se je modra, ponekod svetlo zelena poigravala z odbleskom sončnih žarkov. V drevakih, zbitih iz nekaj debel, so se nedaleč od brega poigravali domači fantje z razpotegnjenimi valovi in pripravili kopalcem na plaži in v vodi privlačno predstavo.

Še sam sem se predal igri belo razpenjenih valov toplega morja Kar ni se mi dalo iz vode. Plaval sem daleč ven in oči so se z veseljem ozirale po bujnem rastlinstvu obraslih bregov.

Tropično podnebje je bilo prav magično razlito čez neskončno planjavo zemlje, neba in morja. Ni se mi le dozdevalo, kar čutil sem, da se stikajo morje, zemlja in nebo v edinstveno vesoljstvo. Nisem mogel verjeti, da v resnici uživam tropski raj ob sinjem morju in svetli peščeni obali, ozaljšani z bujno vegetacijo, ki se polagoma vzpenja v gosto poraslo džungelsko gričevje. Za hip mi je bilo, kot bi sanjal. Do vratu sem se potapljal v toplo morje in zibaje se na valovih sem se oziral na očarljivo podobo narave. Prav zabavno mi je bilo ob hudomušni misli, da bi moral pravzaprav v tem času hoditi doma v suknji po snegu in se s hčerko sankati in kepati.

Prožnih korakov in lahno zagorel sem se podal proti hotelu. Na senčnati stezi je spet stal ribič s palico v roki. Zatopljen v ribarjenje je negibno zrl na trnek v vodi. Tokrat sem ga ljubeznivo pozdravil. Niti zganil se ni. Prešel sem za njegovim hrbtom po stezi in se po nekaj korakih ozrl nanj. Stal je kot prikazen, ne meneč se za dogajanja okoli njega.

«Zanimiv človek ta ribič, ni kaj reči» sem si mislil pri sebi in stopil bliže do njega. Osupnil sem in se zasmejal izvrstni potegavščini: bil je barvito izdelan kip Indijca v naravni velikosti, podoben figuram v muzeju voščenih lutk.

Silvestrov večer

Nikoli se nisem preveč navduševal nad slovesi let. Tudi na silvestrovanje v Indiji ne, četudi se je večina turistov in domorodcev, ki so se za ta večer zgrnili z vseh vetrov v Kovalam, svečano pripravljala nanj. Da, če bi proslavljali indijsko novo leto s tipičnimi hinduističnimi navadami. Tukajšnji krščanski svet pa bo silvestroval po naših evropskih običajih.

Pred sončnim zahodom sem se še enkrat sprehodil po čudoviti romantični okolici ob osrečujoči misli, da se bom naslednji dan odpravil na pot k najjužnejši točki indijskega kopnega Comorin. V radostnem nemiru mi je vsebolj stopala pred oči tudi umetniška podoba indijskega slikarja v originalni batik tehniki, ki sem jo bil videl v prodajalni v hotelu. Predstavljala je boga Krišno, ko poklanja pred noge svoji ljubici Radi lotosov cvet, simbol sveta. Skienil sem storiti konec vznemirjenju.

Stopil sem v prodajalno in šel k podobi, ki me je prevzela. Po krajšem razpravljanju s trgovcem je slika prešla v mojo posest. Po vrnitvi sem jo poklonil ženi v spomin na moje silvestrovanje — brez nje — na Indijskih tleh.

Čarobno zvezdnato nebo, kakršno more biti le v tropih, je bilo razpeto nad arhitektonsko razkošno urejenim velikim vrtom med kokosovimi palmami. Zbrala se je množica turistov in domačinov.

Indijske kolibe so dekorativno obrobljale prostor. Duh po južnoindijskih specialitetah, ki si jih je mogel vsakdo izdatno izbrati in postreči od najbolj začinjenih pikantnih jedi, da si po njih lovil sapo in najsladkobnejših priznanih indijskih slaščic do čudovitih solat iz tropskega sadja, je prijetno preplavljal ozračje in vabil razigrane goste k obilno založenim bifejem. V pomoč so bile za to priložnost izbrane lepe Indijke v krasnih svilenih sarijih, z jasminom ali orhidejo v črnih laseh, ki so s svojo lepoto, ljubeznivostjo in prisrčnostjo, očarale vse.

Razpoloženje se je stopnjevalo, ko so se pod veliko slamnato kolibo pojavile na odru mlade plesalke v slikovitih oblačilih, okrašene s svetlikajočimi se okraski in pričele ob zvokih ljudskih glasbil program indijskih klasičnih plesov.

Mladi plesalki pri klasičnem plesu

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3.00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55.00, letno 550.00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 13. julija 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» • DZS • 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO UKINITVI KITAJSKE POMOČI ALBANIJI

Globoke korenine spora med Pekingom in Tirano

Nobenih uradnih vesti o vzrokih, ki so privedli do roba razbitja odnosov med obema državama

PEKING — Tako iz Pekinga kot iz Tirane ni nobene uradne vesti o vzrokih, ki so privedli do presenetljivega zapleta v odnosih med Kitajsko in Albanijo. Marsikateremu mednarodnemu opazovalcu je bilo sicer jasno, da se tesno zavežništvo med obema državama že resno maje, in to že od konca kulturne revolucije in do obračunavanja s tako imenovano «tolpo četverice», nihče pa si ni pričakoval, da bi bili odnosi že na robu razbitja, kot daje misliti vest o prekinitvi kitajske pomoči Albaniji, o odpoklicu kitajskih tehnikov in o izgonu albanskih študentov, ki študirajo na pekinški univerzi.

Najnovejše vesti pravijo, da je prekinitev pomoči pravzaprav zahtevala Albanija sama z noto, ki jo je poslala prejšnji mesec Pekingu in v kateri se med drugim pritožuje nad «neuporabnostjo» te pomoči. Peking je odgovoril z noto 7. julija, v kateri je dejansko «uslišal» tiransko vlado in ukinil vsakršno obliko tehnične pomoči.

Kot rečeno, imajo trenja med obema državama globoke korenine, na dan pa so izbruhnila že pred letom dni, ko je albansko uradno glasilo «Zeri i popullit» objavilo silovit napad na linijo novega kitajskega vodstva,p redvsem pa na njegove teorije o «treh svetovih» (dežele v razvoju kot «tretji svet» in industrializirane države kot «drugi svet» naj bi postavile enotno fronto proti «prvemu svetu» imperialističnih supersil, Sovjetske zveze in ZDA). Še bolj jasno pa so nasprotstva prišla do izraza ob krizi med Vietnamom na eni strani ter Kampučijo in Kitajsko na drugi. V obeh primerih se je Albanija postavila na stran Vietnama in brez ovinkov obtožila Kitajsko, da goji imperialistične namene do vietnamskih sosedov.

Vzporedno z zaostrovanjem spora naj bi potekalo — če naj verjamemo zahodnim opazovalcem — tudi postopno zbliževanje Albanije s Sovjetsko zvezo, ki naj bi ne bila več deležna, ali vsaj ne v tolikšni meri kot v preteklosti, znanih napadov «Radia Tirane», ki je vsak dan psoval kremeljske voditelje s «social-imperialisti».

Vsekakor pa uradni viri o vsem tem za sedaj molčijo. Dopisniku italijanske tiskovne agencije ANSA iz Pekinga, ki je skušal stopiti v stik s funkcionarji albanskega veleposlaništva v kitajskem glavnem mestu, so odgovorili, da veleposlanika ni v Pekingu, in da v njegovi odsotnosti nihče ne more ničesar povedati. (tm)

Giscard D'Estaing o svetovnem gospodarstvu

PARIZ — Preosnova svetovnega gospodarstva je v veliki meri odvisna od zmanjšanja uvoza nafte in prav tako od zmanjšanja prebitka, ki ga beleži japonska zunanjetrgovinska bilanca. Tako je včeraj izjavil francoski predsednik Giscard D'Estaing, ki je pri tem poudaril, da morata Evropska gospodarska skupnost in Japonska s skupnimi napori posredovati pri Združenih državah, da omejijo porabo energije. Giscard je še naglasil, da bi morala Japonska okrepiti svojo pomoč državam v razvoju, isto pa bi morale storiti tudi socialistične države. Doprinos, ki ga lahko da Evropa v sedanjem težavnem gospodarskem položaju, pa je odstranitev notranje monetarne nestabilnosti.

V izjavi zahodnonemškemu dnevniku «Die Welt» pa je japonski predsednik vlade Takeo Fakuda izjavil, da bo njegova država v primeru oslabitve sedanje konjunkture povečala uvoz in podvzela ukrepe za ponoven razmah gospodarstva. Naglasil je odgovornost ZDA kar zadeva monetarna vprašanja in poudaril, da morajo nujno zmanjšati zunanjetrgovinski primanjkljaj in podvzeti učinkovite korake za boj proti inflaciji.

AVELLINO — Maria Pirri Ardizzone, ki je priprta v zaporu v tem mestu in ki sumijo, da je pripadnica takozvanih rdečih brigad, je včeraj zagrozila z gladovno stavko če je ne bodo takoj izpustili na prostost. Deklę, ki izhaja iz premožne družine, je policija aretirala v neki vili v bližini Licole, ki so jo teroristi spremenili v pravo skladišče orožja.

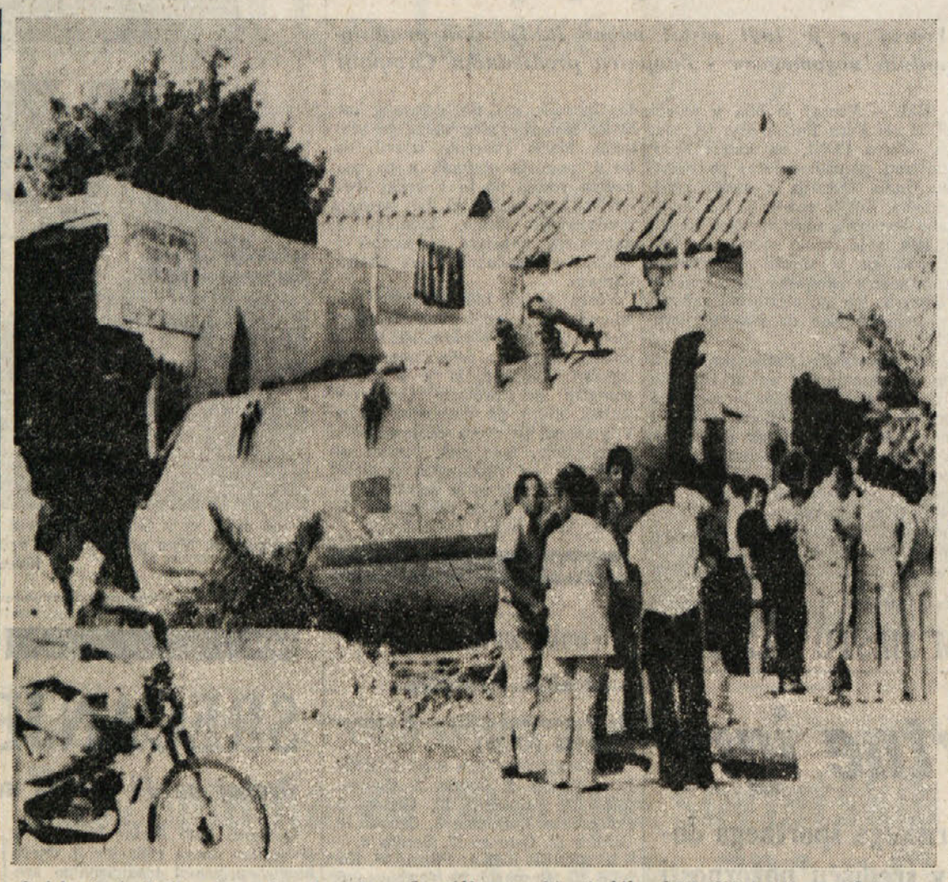

O jakosti eksplozije v španskem kampingu «Los Alfaques», kjer je bilo ubitih 200 turistov, najbolj zgovorno priča posnetek o avtocisterni, ki jo je zagnalo 150 metrov daleč (Telefoto ANSA-EFE)

PRVE REAKCIJE NA NAČRT BRANDTA IN KREISKEGA ZA BLIŽNJI VZHOD

Izraelci zavrnili mirovne predloge v Egiptu pa v glavnem soglašajo

V Kairu poudarjajo uspeh Sadatovega potovanja na Dunaj, kjer je socialistična internacionala prvič po dvajsetih letih podprla arabske države

KAIRO — Prve egiptovske reakcije na mirovne predloge avstrijskega kanclerja Bruna Kreiskega in voditelja zahodnonemške socialnodemokratske stranke Willyja Brandta za rešitev bližnjevzhodne krize so v glavnem zelo previdne.

Sprejemajo jih s pogojem, da umik Izraela pomeni resnično umik z vsega zasedenega arabskega ozemlja: mirovni predlogi namreč predvidevajo le izraelski umik čo «varnih meja». Predsednik Sadat pa ni niti zavrnil, niti sprejel tega načrta. Rekel je le, da ni negativen in poudaril, da je njegova država pripravljena na vzpostavitev normalnih odnosov z Izraelom, potem ko bodo dosegli mirovno rešitev za Bližnji vzhod.

Izraelski zunanji minister Dajan, ki je včeraj poročal v obrambni in zunanjepolitični komisiji izraelskega parlamenta, pa se je negativno izrazil o načrtu socialistične internacionale in ostro napadel srečanje med voditeljem opozicije Simonom Peresom s Sadatom. Glede bližnjega zasedanja v Londonu, ki se ga bo udeležil skupaj z egiptovskim zunanjim ministrom Kamelom in ameriškim državnim tajnikom Vanceom, pa je naglasil, da bodo razpravljali le o egiptovskem in izraelskem mirovnem načrtu ter o možnostih, ki naj omogoča nadaljevanje neposrednih razgovorov med obema državama, ne bodo pa izdelali nobene skupne izjave o rešitvi bližnjevzhodnega zapleta.

Egiptovski opazovalci poudarjajo velik uspeh Sadatovega potovanja na Dunaj, kjer je prvič po dvajsetih letih, ko se je socialistična internacionala vedno opredeljevala za Izrael, sedaj podprla arabska stališča. Obisk pa je Sadatu v glavnem služil za izmenjavo mnenj z izraelskim voditeljem Peresom.

Anvar Sadat

Moše Dajan

Včeraj pa je neki izraelski dnevnik objavil vest, da je Sadat že februarja letos izročil Peresu mirovni načrt, v katerem je med drugim rečeno, da Egipt ne podpira ustanovitve neodvisne palestinske države in da ne smatra palestinske osvobodilne organizacije PLO Jaserja Arafata za predstavnika palestinskega naroda. (db)

PROCES ZARADI BORGHESEJEVEGA DRŽAVNEGA UDARA

Najbrž že jutri razsodba zoper fašistične zarotnike

Sodni zbor se je včeraj umaknil k posvetu - Javni tožilec zahteval skupno 495 let zapornih kazni

RIM — Po 118 obravnavah in dobro leto po začetku sodne obravnave se je rimsko porotno sodišče včeraj zbralo k posvetu, da izreče kazni 76 fašističnim prevratnikom, obtoženim sodelovanja pri Borghesejevem poskusu državnega udara. Spričo znatnega števila obtožencev bo razsodba verjetno znana šele jutri.

Včerajšnja 118. obravnava se je zaključila s posegom zagovornika Alfreda De Marsica in s pozivom edinega zaprtega obtoženca Di Rose sodnemu zboru, naj sodi «pošteno» in naj oprosti vse osumljence. Takoj nato se je sodni zbor zbral k posvetu, da odloči o usodi prevratnikov, ki so se — tako trdi javni tožilec — v noči od 7. na 8. december skušali polastiti oblasti z namenom, da spremenijo Italijo v predsedniško državo. Če je poskus udara spodletel, ker so v zadnjem trenutku odrekli pomoč vplivni osebnosti, zarotniki niso vrgli puške v koruzo in so nadaljevali z zakulisnim spletkarjenjem vse do 1974. leta, ko so jim sodniki Tamburino, Violante in Fiore prišli na sled. Kaže, da so celo ustanovili vzporedno strukturo v okviru državne obveščevalne službe SID.

Vendar se ta del preiskave, ki je še v teku, praktično ni premaknil z mrtve točke, od kar jo je kasacijsko sodišče s sklepom, ki je izzval odločne proteste vse demokratične javnosti, iztrgalo Tamburinu in jo zaupalo rimskim sodnikom. Posledica tega je bila kopica nejasnosti ki jih je bilo občutiti tudi med samim potekom sodne obravnave, v kateri je odigral vlogo glavnega obtoženca bivši načelnik SID Vito Miceli, dasi je med tistimi, ki tvega sorazmerno blago kazen. Preiskovalni sodnik ga je namreč obtožil le nekakšnega dejanja potuhe zarotnikom, ker ni obvestil pristojnih organov o zaroti in tako preprečil, da bi jih pravočasno onesposobili.

Ob koncu tridnevnega zaključnega posega, med katerim je pikolovsko razčlenil položaj posameznih obtožencev ter na osnovi zbranega dokaznega gradiva obnovil potek dogodkov, je javni tožilec dr. Claudio Vitalone zahteval obsodbo 60 od skupnih 76 obtožencev na 495 let zapora. Najstrožje kazni je predlagal za Borghesejevo «desno roko» Rema Orlandinija, Stefana Delle Chiaia, misovskega poslanca Sandra Saccuccija, Maria Roso in bivšega poveljnika gozdnih čuvajev Luciana Bertija, medtem ko je za ostale voditelje predlagal milejše kazni. Kakršnakoli pa bo razsodba, 26 obtožencev ne bo odsedelo kazni, ker jim porota sodi v odsotnosti. Med temi gre omeniti Orlandinija, Delle Chiaia in Saccuccija, ki so pobegnili na tuje, preden jih je lahko dosegla roka pravice. (vt)

Kmalu poletna prekinitev procesa zaradi afere Lockheed

RIM — Na procesu zaradi afere Lockheed se izteka zasliševanje prič. Kot kaže, bodo proces prekinili konec meseca zaradi poletnih počitnic in ga nato nadaljevali v začetku septembra. Medtem se je razširjeno ustavno sodišče lotilo tudi vprašanja posvetovalnice, v katero se bodo morali sodniki umakniti, da bi izrekli razsodbo. Ker je obtožencev enajst, ni težko predvideti, da bo razprava o razsodbi trajala več dni, ko pa sodniki ne bodo smeli imeti nobenega stika z zunanjim svetom. Prav zaradi tega je treba pripraviti ustrezne prostore ne samo za posvetovalnico, ampak tudi za spanje. To pa terja določeno preureditev prostorov v palači, ki je sedež ustavnega sodišča in v kateri poteka proces, ali pa začasno premestitev sodnikov v neko drugo stavbo.

Včeraj je sodišče zaslišalo še druge vojaške predstavnike, med drugim generala Fortunata Minasija, ki je bil leta 1970 pomočnik obrambnega ministra Tanassija. Visoki častnik je izrazil dvome v trditve Ovidia Lefebvra, po katerih naj bi «svetniki» ameriške družbe Lockheed osebno izročil 200 milijonov lir v uradih ministra. Po mnenju generala bi se to le težko zgodilo, ne da bi se tega zavedla vojaška straža, ki je bila nameščena v ministrovi predsobi noč in dan.

LONDON — Posebna ekipa britanske policije je že dva meseca v Turčiji, kamor so jo poslali s posebno nalogo svetovalca turške vlade za boj proti terorizmu. Britanski list Daily Telegraph, ki je včeraj objavil vest, pri tem poudarja, da je do tozadevnega sporazuma prišlo med zadnjim obiskom turškega zunanjega ministra Ecevita v Londonu.

VČERAJ V BLIŽINI VIDMA

Vojaški letali strmoglavili med akrobatskim poletom

Pilot na mestu mrtev, medtem ko je drugi hudo ranjen
Posl. Accame naslovil vprašanje obrambnemu ministru

VIDEM — Letali vojaške akrobatske skupine, ki je znana pod imenom «Frecce tricolori», sta včeraj trčili med poletom in nato strmoglavili; obračun nesreče pa je en pilot mrtev in eden težko ranjen. Akrobatska skupina, ki jo je sestavljalo pet letal vrste G-91, je vzletela z vojaškega letališča Rivolto pri Vidmu in v višini približno 1000 metrov začela izvajati figure, ki sodijo v normalno dnevno urjenje. Iz še nepojasnjenih vzrokov pa sta se krili dveh letal nenadoma dotaknili, zaradi česar sta letali takoj začeli izgubljati višino.

Pilota sta nemudoma sprožila avtomatsko padalo in medtem ko je prvemu manever uspel, se je pri drugem nekaj zataknilo, zaradi česar je pilot strmoglavil na tla in bil na mestu mrtev. Žrtev je 32-letni kapetan Graziano Carrer doma iz Benetk. Njegovega kolega, kapetana Andrea Di Paulia pa so sprejeli v videmsko bolnišnico. Njegovo zdravstveno stanje je hudo, kljub temu pa zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje. Letali G-91 sta strmoglavili na letališče Rivolto in povzročili precejšnjo materialno škodo, drugih človeških žrtev pa na srečo ni bilo.

Vojaška akrobatska skupina se je pred dnevi udeležila mednarodne akrobatske letalske manifestacije, ki je bila v Franciji in v okviru katere ji francoski organizatorji niso dovolili, da bi izvajala posebno nevarne figure. Skupino sestavljajo samo zelo izkušeni piloti, ki pred dokončnim sprejetjem med pilote-akrobate, morajo prestati zahtevne psiho-fizične teste. Podobna nesreča se je že pripetila pred petimi leti v bližini Rima in tudi v tem primeru je pilot izgubil življenje. V naši deželi pa sta pred štirimi leti čelno trčili letali iste akrobatske skupine; pri nesreči sta bila oba pilota pri priči mrtva.

V zvezi z včerajšnjo nesrečo je predsednik obrambne komisije poslanske zbornice Falco Accame naslovil obrambnemu ministru vprašanje, v katerem zahteva, naj se čimprej odkrijejo vzroki nesreče, javnosti pa naj se razkrije koliko stane državno blagajno vzdrževanje vojaške akrobatske skupine, ki je po njegovem mnenju, v modernem obrambnem sistemu, danes sploh nepotrebna. (st)

Libanonski predsednik Sarkis odstopi

Prvi znaki popuščanja napetosti v Bejrutu

BEJRUT — Po oklevanjih zadnjih dni, ko je že kazalo, da se je libanonski predsednik Sarkis po prigovarjanjih in številnih izrazih solidarnosti premislil, so včeraj najavili njegov dokončen sklep o odstopu. Ob tem je voditelj konservativne «libanonske fronte» Camille Chamoun silovito napadel Sarkisa in ga povabil, naj pove vzroke svoje odločitve.

Poleg predsednika Sarkisa pa naj bi odstopil tudi predsednik vlade Selim Hoss. S tem v zvezi filosirski dnevnik Ash Sharq pravi, da so desničarski elementi pripravljali atentat na drugo najpomembnejšo osebnost v Libanonu, predsednika zbornice Al Assaada, ki se je včeraj vrnil z obiska v Damasku. S Sarkisovim umikom in umorom Assaada bi se v Libanonu ustvarila velika praznina, ki so jo desničarske sile nameravale izkoristiti.

Včeraj pa so v Bejrutu zabeležili prve čeprav majhne znake popuščanja napetosti: sirske «zelene čelade» so prepustile libanonski žandarmeriji kontrolo nad nekim mostom, ki povezuje mesto s severom dežele, konservativne sile so zapustile nekatere vzhodne četrti, odprli so nekaj trgovin. Kljub temu, kot poudarja tudi bejrutsko časopisje, pa si ni mogoče delati prevelikih utvar, saj so vsi bančni in drugi uradi ter skladišča še vedno zaprti, še vedno se slišijo posamezne eksplozije, ostrostrelci pa nadaljujejo s svojimi napadi, čeprav ne tako silovito kot v prejšnjih dneh.

JE TO SPLOH ŠPORT?

Dasi je zob časa že zdavnaj načel principe, na katerih je baron De Coubertin osnoval moderne olimpijske igre, saj so bili sad zelo ozkorazrednega pogleda na družbo, so pa tudi nova načela industrializacije športa, po katerih je nadvse pomemben rezultat, vse ostale vrednote športa pa postranske važnosti, nesprejemljiva. Zlasti še, če ta načela privedejo do takih skrajnosti, v katere je zašel znan avstrijski nogometni trener Richard Alagich, ki pred vsako tekmo podžiga svoje igralce s tem, da jim vrti filme o nacističnih grozodejstvih v koncentracijskih in uničevalnih taborščih.

Kljub protestom dela avstrijske javnosti se Alagich noče odpovedati lastni metodi, saj naj bi bila zelo učinkovita. Kot dokaz navaja dejstvo, da je njegovo moštvo prejšnjo nedeljo končno premagalo tradicionalne nasprotnike ekipe Melita Eagles, s katerimi je v prvem delu prvenstva izgubilo z rezultatom 1:5. «Filmi — trdi z zanosom pravega športnika — bujajo v igralcih željo po maščevanju. Zamislite si — pravim igralcem — da so žrtve vaš oce, vaša mati, vaš sin ali vaša hči. In maščute jih. Hočem namreč, da se moji igralci borijo z nagonom killerja, da maščujejo nedolžne žrtve nacističnih taborišč».

V velikem razponu trenerskih metod je Alagicheva res najbolj svojstvena in tudi nemoralna, vprašanje pa je, ali so moralne in vzgojne tudi ostale, manj ekstremne metode, katerih edini cilj je rezultat — zmaga, ne pa uravnovešen umski in telesni razvoj športnika. (vt)

Strupen oblak ogrozil tovarno AGIP

GELA — Delavci tovarne AGIP so se morali včeraj nemudoma oddaljiti od svojega delovnega mesta, potem ko je iz naprav ušel večji oblak strupenih plinov. Na srečo je takrat pihal močan veter, ki je kaj kmalu razpršil nevarni oblak, v nasprotnem primeru bi strupeni plini gotovo zajeli tudi ostale večje industrijske objekte, ki se nahajajo v bližini. Tovarniški svet in sindikati so nemudoma protestirali pri vodstvu tovarne in zahtevali takojšen poseg ministrstva za zdravstvo.

RIM — V ponedeljek se je v Rimu rodila vnukinja umorjenega predsednika KD Mora. Sam Moro se je v svojih zadjih pismih iz zapora zanimal za zdravje hčerke, ki je bila takrat v sedmem mesecu nosečnosti.

Seja predsedstva SFRJ

Razprava o beograjski konferenci neuvrščenih

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA — Potem ko je o pripravah na ministrsko konferenco vseh neuvrščenih držav, ki bo v Beogradu od 25. do 29. julija letos, v torek razpravljala jugoslovanska skupščina, so o tem včeraj spregovorili na seji predsedstva Jugoslavije. Člani predsedstva so skupaj z najvišjimi funkcionarji federacije najprej obravnavali in sprejeli poročilo jugoslovanske delegacije o ministrskem sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih maja v Havani, nato pa so se posvetili informaciji o pripravah na beograjsko ministrsko konferenco. Dosedanji potek priprav so, kot pravi sporočilo s te seje, vodil jo je podpredsednik Fadil Hodža, pozitivno ocenili in izrekli prepričanje, da bo konferenca prispevala h krepitvi enotnosti neuvrščenih držav in akcijske sposobnosti neuvrščenega gibanja v njegovem boju za demokratizacijo mednarodnih odnosov ter proti imperializmu in kolonializmu in neokolonializmu. Poudarili so, da konferenca prav tako ponuja možnost, da bi našli način, kako naj gibanje prispeva k miroljubnemu reševanju sporov med posamemnimi državami. To bi, kakor je bilo rečeno, prispevalo k učinkovitejšemu delovanju gibanja na glavnih smereh dejavnosti: pri nadaljnjem popuščanju mednarodne napetosti, zagotavljanju miru in varnosti za vse države in narode pri vzpostavljanju nove mednarodne gospodarske ureditve ter pri odpravi ostankov kolonializma, zlasti v obliki režimov rasne diskriminacije in apartheida.

Predsedstvo Jugoslavije je, kot nadaljuje sporočilo, ugotovilo, da je bilo gibanje neuvrščenih držav tudi doslej vedno sposobno prevladati vse odpore, pritiske in težave in da se je večalo in krepilo svojo vlogo neodvisnega dejavnika, ki si prizadeva za reševanje najpomembnejših problemov sodobnega sveta. Predsedstvo je prepričano, da bo beograjska konferenca vnovič uveljavila identiteto in usmerjenost gibanja ter njegovo demokratično naravo in protiblokovsko vsebino. Predsedstvo Jugoslavije je na včerajšnji seji obravnavalo tudi informacijo o posebnem zasedanju generalne skupščine Združenih narodov o razorožitvi in to srečanje ocenilo kot zelo pomemben rezultat pobude in prizadevanj neuvrščenih držav na področju razorožitve. Poleg tega je predsedstvo sprejelo sklep o pomilostitvah na prošnjo obsojenih oseb vendar o tem v sporočilu s seje ni podrobnosti.

VLADO BARABAŠ

UGIBANJA OB SKOPIH IN PROTISLOVNIH VESTEH IZ SODNIH KROGOV

Preiskava o umoru predsednika KD pred novim pomembnim razpletom?

Gibali pospešene dejavnosti preiskovalcev aretaciji dveh domnevnih teroristov v Pratu in v Rimu

RIM — Vse kaže, da je preiskava o ugrabitvi in umoru predsednika krščanske demokracije Alda Mora pred važnim razpletom, dasi je zaradi molka preiskovalcev in protislovnosti nekaterih namigov zelo težko oceniti «domet» novih indicij, ki sta jih zbrala sodstvo in policija. Dejstvo pa je, da je preiskovalno delo, ki se dejansko ni premaknilo z mrtve točke po odkritju tiskarne-skrivališča v Ul. Pio Foa v Rimu, ter aretaciji petih domnevnih pripadnikov rimskega voda rdečih brigad, nekoliko bolj živahno.

Gibalo nove mrzlične dejavnosti preiskovalcev sta aretaciji domnevnih rdečih brigadistov Elfia Mortatija v Pratu in Aurelia Acquina v Rimu, ki sta imeli kot posledico tudi aretacijo štirih domnevnih pristašev RB v Firencah. Sodeč po pisanju nekaterih včerajšnjih listov naj bi Mortati, ki je bil aretiran v zvezi z umorom notarja Spighija v Pratu, priznal, da je sodeloval pri pripravah za ugrabitev predsednika krščanske dmokracije in pri sestavi nekaterih sporočil terористične organizacije. Obenem naj bi celo navedel nekatere okoliščine in imena pajdašev, ki naj bi podkrepila njegove trditve in dala preiskovalcem dragocene napotke za nadaljnje delo.

To vest so v rimskih sodnih krogih včeraj najprej označili kot «malo osnovano», pozneje so jo, sicer posredno, potrdili, nato pa spet demantirali. Spričo tega protislovnega ravnanja in ob pomanjkanju drugih informacij, je težko razumeti, kakšne elemente imajo preskovalci dejansko v rokah. Dejstvo pa je, da je včerajšnje poročanje nekaterih listov, tudi če ni bilo povsem osnovano, vsaj nekoliko razgibalo kalne vode. Res je sicer, da doslej rimski sodniki, ki vodijo preiskavo o umoru predsednika KD še niso obtožili Mortatija sodelovanja pri zločinu, možno pa je, da bi nekatere okoliščine, ki jih je navedel, in nekateri njegovi stiki s somišljeniki lahko botrovali nepredvidenim razpletom. V Firencah so na primer, čeprav zelo posredno, pospešili aretacijo štirih domnevnih pristašev rdečih brigad. Gre za ljudi, ki jih je policija že dalj časa nadzorovala in ki naj bi morda sodelovali pri ustanavljanju florentinskega voda terористične organizacije.

Elfio Mortati

Drugi važni element v rokah preiskovalcev pa naj bi bila aretacija Aurelia Aquina, mladega Sardinca, kateremu naj bi prišli na sled po naključju. Kaže, da so fantu zaplenili znatno denarno vsoto (okrog 2 milijona lir), v kateri je bil tudi bankovec iz odkupnine za genovskega ladjarja Piera Coste, ki so ga — kot znano — ugrabile rdeče brigade. Kaže, da se je fant opravičeval, da je gospodarski operater, ki «vrti» precej denarja, zaradi česar naj ne bi vedel, od kod «umazan» bankovec.

Težko je presoditi, če je fant res vpleten v prevratniško delovanje ultralevih skrajnežev ali ne (izgovor, s katerim je opravičil posest denarja je vsekakor banalen), dejstvo pa je, da se je doslej sled ugrabitve Piera Coste izkazala kot najvažnejša in najbolj plodna sled, saj naj bi se teroristi med drugim poslužili teh sredstev, da so finansirali ugrabitev in umor Alda Mora in da so postavili na noge rimski vod. (vt)

Na italijansko-avstrijskih mejnih prehodih se položaj izboljšuje

VIDEM — Položaj na mejnih prehodih med Avstrijo in Italijo se je nekoliko izboljšal. Za tovorni promet je zaprt le mejni prehod Brenner, na Kokovem pa so avtoprevozniki prekinili zapero, potem ko je glasnik dunajske vlade zagotovil, da bodo preučili začasno prekinitev izvajanja novih obdavčitev na tranzitni promet. Zakon naj bi ponovno pregledali in preučili septembra, do tedaj pa naj bi veljale stare norme.

Avstrijski kancler Kreisky in zunanji minister Pahr zagovarjata stališče o globalni rešitvi vsega evropskega čestnega prometa, ki pa ne sme vključevati samo članic Evropske gospodarske skupnosti, temveč tudi države vzhodne Evrope. Kljub spravljivim stališčem pa vztrajajo avstrijski predstavniki na mešani avstrijsko - italijanski komisiji o prevozih na novih tranzitnih ločilih. Problem bodo skušali rešiti danes, morda bo k pozitivni rešitvi prispevala možnost, da Italija določi protiukrepe in vzpostavi ponovno konkurenčnost italijanskih avtoprevoznikov.

Položaj se je tudi izboljšal na mejnih prehodih s Francijo in Švico, saj cariniki ponovno delajo nadure, potem ko so avtonomni sindikati preklicali «belo stavko».

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

NAPETOST V BOLIVIJI SE STOPNJUJE

MEDNARODNA KOMISIJA POTRDILA OBTOŽBE O VOLILNIH GOLJUFIJAH

Vojska skušala z ustrahovanjem prepričati volivce, naj glasujejo za režimskega kandidata

LA PAZ — Kljub temu, da so se predsedniške volitve v Boliviji zaključile že v nedeljo zvečer, so do včeraj prešteli komaj nekaj več kot polovico glasov, kar jasno dokazuje, da ima režim generala Banzerja Suareza namen še bolj zavlačevati s štetjem. Kot je znano, so napredne bolivijske stranke že pred volitvami opozorile mednarodno javnost na nevarnost da se bo režim tudi z goljufijami in zavlačevanjem skušal obdržati na oblasti.

V ta namen je bila ustanovljena tudi posebna mednarodna komisija, ki nadzoruje štetje glasov in opozarja javnost na morebitne goljufije. Včeraj je glasnik komisije z dejstvi dokazal, da je bilo v nekaterih voliščih štetje nezakonito in da so predvsem na podeželju vojaki ustrahovali volivce in jim «svetovali», naj glasujejo za kandidata režima gen. Juana Peredo Asbuna. Neuradni podatki že kažejo, da ima slednji znatno prednost, kljub temu, da niso še prešteli glasov v glavnem in najbolj obljudenem volilnem okraju, ki je bolivijsko glavno mesto. Tukajšnji volilni zakon namreč predvideva, da dobi stranka, ki je dosegla relativno večino, kar 80 odst. parlamentarnih sedežev. Od tukaj važnost volilnega okraja glavnega mesta, v katerem bo izvoljenih kar 22 parlamentarcev od skupnih 138.

Tudi danes so opozicijske stranke, ki podpirajo kandidata levice in bivšega predsednika Hernana Silesa Zuaza, v posebni tiskovni noti naštele vrsto nasilnih dejanj, policije in vojske proti pripadnikom demokratičnih strank. Med najhujše sodi atentat na kandidata opozicije v nekem podeželskem mestu, ki pa na srečo ni povzročil žrtev.

Že itak napeti položaj v državi je včeraj še zaostrila stavka bančnih uslužbencev, ki je popolnoma ohromila vse finančne in gospodarske posle v Boliviji. Nadaljuje se medtem s strani vlade zapora večjega števila fakultet vseučilišča v La Pazu, v bojazni, da bi prišlo do incidentov med študenti in policijo.

V večernih urah je diktator gen. Banzer v uradnem sporočilu obsodil delovanje mednarodne komisije, ki nadzoruje štetje glasov, češ da tujim državljanom ni dovoljeno vmešavanje v notranje zadeve Bolivije». (st)